

Gmina Tyczyn

Nr 5 (599)

26.05 – 29.06.2019 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

Uroczystości z okazji uchwalenia
Konstytucji 3 Maja

W numerze:

- Informacje z UM w Tyczynie: fotowoltaika, dofinansowanie budowy sali gimnastycznej w Kielnarowej
- Relacja z uroczystości gminnych z okazji 3 Maja i Dnia Strażaka
- Informacje o Tygodniu Bibliotek w Gminie Tyczyn
- Porady dla seniorów
- Porady pedagoga: Jak pomóc dzieciom alkoholików?
- Informacje o naborach do szkół
- Zapowiedzi imprez

Narodowe Święto
Konstytucji
3 maja

Gminny Dzień Strażaka w Tyczynie połączony z poświęceniem nowego samochodu

Poświęcenie pojazdu pożarniczego przez ks. kapelana Sławomira Balawendra

Msza św. w intencji strażaków

Druhowie Wacław Staniek i Krzysztof Perełka otrzymują list gratulacyjny z rąk Stanisława Kruczkę – przedstawiciela Zarządu Woj. Podkarpackiego

Poczty sztandarowe jednostek OSP z gminy Tyczyn

Grawertyony dla Wojewody Podkarpackiego i Burmistrza Tyczyna

Wspólna fotografia przedstawicieli władz samorządowych z druhami i druhami OSP w Hermanowej

Informacje z Urzędu Miejskiego

Zgłoszenia na ławników

Na podstawie art. 161 ustawy z dnia 27.07.2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 52 ze zm.) **Rada Miejska w Tyczynie przyjmuje zgłoszenia kandydatów na ławników na kadencję 2020-2023:**

- do Sądu Okręgowego w Rzeszowie (3 ławników) - do orzekania w sprawach cywilnych i karnych,
- do Sądu Rejonowego w Rzeszowie (2 ławników):
  - do orzekania w sprawach rodzinnych i nieletnich
  - do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy.

Ławnikiem **MOŻE BYĆ** wybrany ten kto: • posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich, • jest nieskazitelnego charakteru, • ukończył 30 lat, • jest zatrudniony, prowadzi działalność gospodarczą lub mieszka w miejscu kandydowania co najmniej od roku, • nie przekroczył 70 lat, • jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków ławnika, • posiada co najmniej wykształcenie średnie.

• **Do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy** ławnikiem powinna być wybrana osoba wykazująca szczególną znajomość spraw pracowniczych.

Ławnikiem **NIE MOGĄ BYĆ**: • osoby zatrudnione w sądach powszechnych i innych sądach oraz w prokuraturze, • osoby wchodzące w skład organów, od których orzeczenia można żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, • funkcjonariusze Policji oraz inne osoby zajmujące stanowiska związane ze ściganiem przestępstw i wykroczeń, • adwokaci i aplikanci adwokaccy, • radcy prawni i aplikanci radcowscy, • duchowni, • żołnierze w czynnej służbie wojskowej, • funkcjonariusze Służby Więziennej, • radni gminy, powiatu i województwa.

Nie można być ławnikiem jednocześnie **w więcej niż jednym sądzie.**

Kandydatów na ławników mogą zgłaszać radom gmin: prezesi właściwych sądów, stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe, zarejestrowane na podstawie przepisów prawa, z wyłączeniem partii politycznych, oraz co najmniej 50 obywateli mających czynne prawo wyborcze, zamieszkujących stale na terenie danej gminy dokonującej wyboru, w terminie do 30 czerwca ostatniego roku kadencji.

Kandydatów na ławników należy zgłaszać Radzie Miejskiej w Tyczynie zgodnie z art.162 §1 w **nieprzekraczalnym terminie do dnia 30.06.2019 r.** Zgłoszenie kandydatów na ławników dokonuje się na karcie zgłoszenia. Wzór karty zgłoszenia zawarty jest w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 9.06.2011 r. w sprawie sposobu postępowania z dokumentami złożonymi radom gmin przy zgłaszaniu kandydatów na ławników oraz wzoru karty zgłoszenia - Dz.U. z 2011 r., nr 121, poz. 693, w Biurze RM w Tyczynie, ul. Rynek 18, pok. 23 oraz na stronie internetowej: www.bip.tyczyn.pl.

Do karty zgłoszenia kandydat ma obowiązek załączyć: • informację z Krajowego Rejestru Karnego dotyczącą zgłaszanej osoby, • oświadczenie kandydata, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, • oświadczenie kandydata, że nie jest lub nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej, a także, że władza rodzicielska nie została mu ograniczona ani zawieszona, • zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, wystawione przez lekarza podstawowej

opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27.10.2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz.U. poz. 2217 oraz z 2018 r. poz. 1000 i 1544), stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania funkcji ławnika, • dwa zdjęcia zgodnie z wymaganiami stosowanymi przy składaniu wniosku o wydawanie dowodu osobistego. Dokumenty dołączone do karty zgłoszenia powinny być opatrzone datą nie wcześniejszą niż trzydzieści dni przed dniem zgłoszenia.

Dodatkowo do karty zgłoszenia należy dołączyć: • **aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego** albo odpis lub zaświadczenie potwierdzające wpis do innego właściwego rejestru lub ewidencji - jeśli kandydata zgłasza stowarzyszenie lub inna organizacja społeczna lub zawodowa, zarejestrowana na podstawie przepisów prawa (dokumenty te powinny być opatrzone datą nie wcześniejszą niż 3 m-ce przed dniem zgłoszenia); • **imienną listę osób zgłaszających kandydata** wraz z podaniem ich numeru PESEL, miejsca stałego zamieszkania i własnoręcznym podpisem każdej z tych osób - gdy zgłoszenia kandydata na ławnika dokonuje grupa pięćdziesięciu obywateli. Osobą uprawnioną do składania wyjaśnień w sprawie zgłoszenia kandydata jest osoba, której nazwisko zostało umieszczone jako pierwsze na liście.

Zgodnie z: • art. 162 §7 usp koszt opłaty za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego ponosi Skarb Państwa, • art. 162 §7a usp koszt opłaty za badanie lekarskie i za wystawienie zaświadczenia lekarskiego ponosi kandydat na ławnika; • art. 162 §8 usp koszt opłaty za wydanie aktualnego odpisu z KRS albo odpisu lub zaświadczenia z innego właściwego rejestru lub ewidencji ponosi Skarb Państwa.

Rady gmin dokonują wyboru ławników najpóźniej **w październiku 2019 r.**

Zgłaszanie kandydatów

Dokumenty wraz z kartą zgłoszenia kandydatów na ławników należy składać w Biurze Rady Miejskiej w Tyczynie, ul. Rynek 18, pok. 23 lub w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Tyczynie (od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu). Dokumenty można także przesłać za pośrednictwem poczty na adres: Urząd Miejski w Tyczynie, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn z dopiskiem „Kandydat na ławnika” (decyduje data stempla pocztowego).

Dodatkowe informacje można uzyskać w Biurze RM w Tyczynie, tel. (17) 23-04-923.

Oprac. **Joanna Włoch-Dłurzej**

**Numer 6. „Głosu Tyczyna”
ukaze się z datą 30.06.2019 r.**

**Termin składania tekstów upływa:
14.06.2019 r.**

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: glostyczyna@tyczyn.pl lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410 w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, w pok. 24, tel. (17) 23-04-924.

Projekt OZE - informacja o rozpoczęciu wizji lokalnych

W związku z rozpoczęciem montażu paneli fotowoltaicznych w gospodarstwach domowych na terenie gmin należących do Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach projektu pn. „Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF – projekt parasolowy” informujemy, że **od 8.04 br. przeprowadzane są wizje lokalne na nieruchomościach mieszkańców zakwalifikowanych do udziału w projekcie.** Kontakt z Państwem nawiązywany będzie przez pracowników Gmin ROF według kolejności przyjętej przez Wykonawcę. Wizje lokalne przeprowadzane są przez pracowników firmy INERGIS S.A., którzy posiadają imienne identyfikatory.

Wzór identyfikatora:

Informujemy, że pracownicy firmy INERGIS S.A. **nie pobierają żadnych opłat** związanych z wizją lokalną w Państwa nieruchomościach. O kolejności wykonywania instalacji

fotowoltaicznych decyduje Wykonawca.

Ponadto informujemy, że z kartami katalogowymi produktów, jakie zostaną wykorzystane w projekcie, można się zapoznać na stronie internetowej Gminy Tyczyn w zakładce: „Fotowoltaika dla mieszkańców” lub na stronie internetowej Stowarzyszenia ROF: www.rof.org.pl.

Wysokość wkładu własnego mieszkańców w zależności od typu instalacji

Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego podaje informację o wysokości wkładu własnego mieszkańców w zależności od typu instalacji:

Typ instalacji	Wkład własny
Instalacja na budynku mieszkalnym o powierzchni użytkowej do 300 m ²	4 281,74 zł
Instalacja na budynku mieszkalnym o powierzchni użytkowej do 300 m ² z konstrukcją wsporczą	5 037,74 zł
Instalacja na budynku niemieskalnym	6 494,24 zł
Instalacja na budynku niemieskalnym z konstrukcją wsporczą	7 355,24 zł
Instalacja na gruncie	7 478,24 zł

Dla budynków o powierzchni użytkowej powyżej 300m² wysokość wkładu własnego wyliczona zostanie indywidualnie zgodnie z art. 41 ust. 32 c) i ust. 2 Ustawy o VAT

KOSZT DODATKOWEJ PODKONSTRUKCJI W PRZYPADKU KONIECZNOŚCI JEJ ZAMONTOWANIA - GDY NIE ZOSTAŁA UWZGLĘDNIONA W KARCIE WERYFIKACJI TECHNICZNEJ, A JEJ MONTAŻ JEST NIEZBĘDNY DO OPTYMALNEGO FUNKCJONOWANIA INSTALACJI FOTOWOLTAKOWEJ:

- Podkonstrukcja na dachu - 700 zł netto
- Podkonstrukcja na gruncie - 800 zł netto

Oprac. **Edyta Ciura-Szetela** – UM w Tyczynie

Przebudowa drogi gminnej Borek Stary-Zawodzie

Zadanie pn. „Przebudowa drogi gminnej Borek Stary-Zawodzie w km 0+000-2+381” zostało zatwierdzone do dofinansowania ze środków Funduszu Dróg Samorządowych na 2019 rok. Przebudowa (odcinek ponad 2 km) obejmuje: roboty przygotowawcze (prace pomiarowe, rozbiórki elementów dróg), wykonanie podbudowy, położenie nawierzchni z betonu asfaltowego, remont poboczy gruntowych, wykonanie przepustów i zjazdów, oczyszczenie rowów z wyprofilowaniem skarp, przebudowę chodnika o dł. 141 mb, wyposażenie w urządzenia zabezpieczające.

Umowę podpisano z wykonawcą – konsorcjum firm PBI Infrastruktura S.A. z Kraśnika i PBI WMB Sp. z o.o. z Sandomierza. Całkowity koszt zadania to: 1 320 497,32 zł, w tym dofinansowanie ze środków Funduszu Dróg Samorządowych: 660 248 zł. Zadanie zostanie wykonane w bieżącym roku.

Tekst: **Edyta Ciura-Szetela**

DOFINANSOWANIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W 2019 ROKU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie zaprasza osoby niepełnosprawne z terenu powiatu rzeszowskiego do składania wniosków o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu pn. **Aktywny Samorząd**

Wnioski należy składać w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie ul. Batorego 9, 35-005 Rzeszów

Informacje dotyczące realizacji programu w 2019 roku można uzyskać:

- w siedzibie PCPR w Rzeszowie ul. Batorego 9, 35-005 Rzeszów
- pod nr tel. (17) 85-94-823
- www.7519-585-427
- na stronach internetowych: bip.powiat.rzeszow.pl www.pcpr.powiat.rzeszow.pl

Osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się w 2019 roku o dofinansowanie:

1. Zakupu i montażu sprzętów do posiadanych samochodów
2. Pomocy w uzyskaniu prawa jazdy różnych kategorii
3. Zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania
4. Pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu
5. Pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
6. Pomocy w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne
7. Pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne
8. Pomocy w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub przyrządów elektrycznych do wózka ręcznego
9. Pomocy w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej
10. Pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Terminy naboru wniosków:

Moduł I (punkty 1-9): od 1.03 do 31.08.2019 r.
Moduł II (punkt 10): od 1.09 do 10.10.2019 r. (dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2019/2020).

Dofinansowanie na budowę sali gimnastycznej w Kielnarowej

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Gmina Tyczyn uzyskała dofinansowanie w kwocie: 1 511 100 zł na budowę pełnowymiarowej sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy SP w Kielnarowej ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach programu „Sportowa Polska” prowadzonego przez Ministra Sportu i Turystyki.

Umowę na dofinansowanie inwestycji podpisała Anna Krupka - Sekretarz Stanu w MSiT w obecności Krystyny Wróblewskiej - poseł PiS z naszego województwa

Gmina Tyczyn przeprowadziła już postępowanie przetargowe i podpisała umowę z wykonawcą - firmą SOLKAN Sp. z o.o. z Tyczyna. Całkowity koszt zadania to kwota: **3 225 603,63 zł**. Planowany termin zakończenia inwestycji – **listopad 2020 r.**

W wyniku realizacji zadania powstanie budynek przeznaczony głównie do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego zgodnie ze szkolnym planem nauczania, prowadzenia zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej, organizowania zawodów i rozgrywek sportowych. Obiekt będzie służył lokalnej społeczności, będzie miejscem pozwalającym na aktywne spędzenie wolnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych.

Wizualizacja obiektu – widok od strony południowej

Bardzo serdecznie dziękujemy **poseł Krystynie Wróblewskiej**, która skutecznie wsparła nasze starania w pozyskaniu dofinansowania na budowę sali gimnastycznej w Kielnarowej.

Tekst: **Janusz Skotnicki, Edyta Ciura-Szetela**

OGŁOSZENIE

Na podstawie art.38, art.40 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2018 poz.121) oraz na podstawie § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz.1490).

Burmistrz Tyczyna ogłasza

przetarg ustny nieograniczony

na wynajem lokalu położonego w Tyczynie ul. Rynek 3 stanowiącego własność Gminy Tyczyn, który odbędzie się w dniu 26 czerwca 2019 r. o godzinie 9.00 w budynku Urzędu Miejskiego w Tyczynie – sala posiedzeń.

Lp.	Jednostka ewidencyjna (gmina)	Obwód (wieś)	Nr działki	Nr księgi wieczystej	Powierzchnia lokalu	Opis lokalu	Wysokość czynszu m-cznie zł	Wadium zł	Minimalne postąpienie zł
1.	Tyczyn	Tyczyn	1711	RZ2Z/20508/0	25,00 m ²	1 pomieszczenie na parterze (brak toalety)	500,00 brutto wraz z c.o.	500,00	50,00

Wylicytowana w przetargu kwota miesięcznego czynszu nie obejmuje kosztów poboru energii elektrycznej, dostawy wody, wywozu śmieci oraz innych opłat związanych z działalnością gospodarczą.

W przetargu mogą brać udział podmioty, które wpłacą wadium w wysokości 500 zł na konto Gminy Tyczyn w Banku Spółdzielczym w Tyczynie nr: 70 9164 0008 2001 0000 0286 0004 lub w kasie Urzędu Miejskiego w Tyczynie **do dnia 21 czerwca 2019 r.**

Wadium wpłacone przez uczestnika przetargu, który wygrał przetarg, zalicza się na poczet czynszu należnego za pierwszy miesiąc wynajmu. Pozostałym uczestnikom przetargu wadium zwraca się nie później niż przed upływem 3 dni od dnia odwołania lub zamknięcia przetargu. Wadium nie podlega zwrotowi w razie uchylania się uczestnika, który wygra przetarg od zawarcia umowy najmu.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest okazanie dowodu wpłaty wadium, dowodu tożsamości oraz dokumentów upoważniających do reprezentowania podmiotu w postępowaniu przetargowym.

Wszelkich informacji na temat lokalu oraz przetargu można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Tyczynie pok.26 (I piętro) tel. (17) 23-04-926.

Burmistrz Tyczyna zastrzega sobie prawo do odwołania przetargu bez podania przyczyny (z ważnych powodów).

Taka chwila jak ta...

Uroczystości z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja

Święto Konstytucji 3 Maja w Polsce obchodzone jest od 1919 roku. W okresie PRL-u zostało zniesione, a przywrócono je dopiero w 1990 roku. W rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja organizowane są uroczyste akademie, parady, marsze, pikniki rodzinne, a także zawody sportowe. O tym jak w naszej gminie świętowaliśmy ten szczególny dzień, informuje tekst niżej.

Gminne obchody 228. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja rozpoczęła uroczysta msza św. odprawiona w intencji Ojczyzny w tyczyńskim kościele parafialnym. Przewodniczył jej ks. proboszcz **Marian Czenczek**, a kazanie wygłosił ks. **Piotr Sala**. W eucharystii udział wzięli przedstawiciele władz samorządowych, z burmistrzem **Januszem Skotnickim** i przewodniczącym Rady Miejskiej **Ryszardem Fornalem** na czele, dyrektorzy placówek oświatowych, przedstawiciele instytucji kultury, stowarzyszeń, Orleża z SP w Tyczynie, mieszkańcy gminy Tyczyn. W tym szczególnym dniu nie zabrakło orkiestry dętej oraz pocztów sztandarowych: Gminy Tyczyn, jednostek OSP i placówek oświatowych. Po eucharystii wszyscy udali się pod pomnik Czynu Patriotycznego, gdzie delegacje złożyły kwiaty i wieńce. Następnie uczestnicy pochodu udali się pod Urząd Miejski, aby także tam, przy tablicy upamiętniającej powstanie Konstytucji 3 Maja, złożyć kwiaty.

Przed pomnikiem Czynu Patriotycznego

Druga część uroczystości odbyła się w sali widowiskowej M-GOK w Tyczynie. Zapraszali na nią organizatorzy, a także uczniowie z SP w Kielnarowej. Ta część rozpoczęła się od odśpiewania Mazurka Dąbrowskiego wspólnie z Orkiestrą Dętą WSK-PZL Rzeszów. Po hymnie głos zabrał burmistrz Tyczyna Janusz Skotnicki. W swoim wystąpieniu przypomniał on, jakie były główne cele i założenia Konstytucji 3 Maja. Ostatnim punktem programu był występ uczniów z SP w Kielnarowej.

Młodzi artyści z SP w Kielnarowej.

Fot. archiwum SP w Kielnarowej

Tekst: **Alicja Kustra**

O majowym święcie oraz o części artystycznej pt. „Taka chwila jak ta ...” w wykonaniu uczniów z Kielnarowej napisała specjalnie dla Państwa uczennica kl. 8 **Julia Stachów**. Oto jej tekst.

Uroczystości poprzedzone hymnem państwowym oraz okolicznościowym przemówieniem burmistrza Tyczyna **Janusza Skotnickiego** rozpoczęło odśpiewaniem przez chór pod kierunkiem **Iwony Zawadzkiej** utworu „Majowa Jutrzenka”. Następnie widzowie znaleźli się w muzeum, gdzie uczniowie w trakcie lekcji muzealnej poznawali kulisy uchwalenia Konstytucji 3 Maja z 1791 r. Uwagę licznie zgromadzonej publiczności z pewnością wzbudziły specjalnie przygotowane

W rolę posłów wcielili się: Michał Rochecki, Dawid Jasiński, Kuba Czekański, Przemek Krężel, Wiktor Czarnik.

Fot. archiwum SP w Kielnarowej

na tę okoliczność olbrzymich rozmiarów kopie dzieł Jana Matejki, które stanowiły element scenografii, nadający scenie klimat muzeum sztuki. Zadając pytania nauczycielowi i pracownikowi muzeum, uczniowie poznawali postacie, które odegrały czołową rolę w tym wydarzeniu. W rolę nauczycielki wcieliła się **Julia Stachów**, a pracownika muzeum zagrała **Sonia Kozdrańska**. W trakcie przedstawienia uczniowie wraz z widzami przeniesli się w czasie, aby na własne oczy zobaczyć obrady sejmu i architektów konstytucji. Rolę króla Stanisława Augusta Poniatowskiego zagrał dyrektor szkoły **Wacław Warda**.

Krótką lekcję historii w muzeum pokazała wszystkim widzom, że uchwalenie Konstytucji 3 Maja było przełomowym momentem w historii naszego kraju. Dowodziła, że Polska weszła na drogę postępu i reform, a Polacy sami znaleźli w sobie siłę do wydobycia kraju z upadku. Pierwszą część przedstawienia poświęconą Konstytucji 3 Maja zakończył występ **Wiktoria Stanio** z piosenką „Chwile jak te”.

Następna część montażu słowno-muzycznego uczciła Święto Flagi i kolejną rocznicę przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Piękny taniec flagi w wykonaniu uczennic 2 klasy przygotowała **Irena Para**. Kolejno przedstawiono współczesną aranżację muzyczną utworu „Jesteśmy Polakami” w wykonaniu **Oliwii Wanat** i **Wiktora Czarnika**. Nowoczesne brzmienie zostało połączone ze wspaniałymi polskimi tradycjami ludowymi, które są odzwierciedleniem duszy narodu, historii oraz obyczajowości. Krakowiak w wykonaniu uczniów 3 i 4 klasy został przygotowany przez **Iwonę Karnas** i **Magdę Lew**, za oprawę muzyczną i wokálną odpowiedzialna była **Iwona Zawadzka** wraz z uczennicami **Wiktoria Stanio** i **Iloną Szymkowicz**. Całe wydarzenie podsumowała piosenka pokazująca piękno naszego kraju pt. „Tu wszędzie jest moja ojczyzna”, którą zaśpiewały **Izabela Stanio** oraz **Amelia Meksuła**.

Występ uzupełniała prezentacja multimedialna wykonana przez **Katarzynę Starzak** i **Klaudię Urbańską**, za dźwięk odpowiadała **Kinga Rochecka**. Scenografia nawiązująca do tradycyjnych rzeszowskich wzorów ludowych została zaprojektowana i wykonana

przez **Izabelę Liskowicz**, a scenariusz przedstawienia napisała **Gabriela Warda**.

Tekst: **Julia Stachów** – uczennica kl. 8 SP w Kielnarowej

Autorką poniższego wiersza jest **Klaudia Urbańska** – uczennica ze SP w Kielnarowej. Zainteresowanych twórczością młodej poetki odsyłamy do elektronicznej gazetki szkolnej Żaczek.pl, która znajduje się na stronie internetowej SP w Kielnarowej (<http://spkielnarowa.pl>). Klaudia jest laureatką powiatowego konkursu literackiego (jej tekst pt. „(Nie)sumienny naród” zdobył I miejsce). W majowym numerze GT publikujemy wiersz Klaudii pt. „Moja Utopia” – utwór ukazujący niezwykłą dojrzałość młodej autorki. Mamy nadzieję, że to nie ostatni wiersz Klaudii w GT.

Moja Utopia

Moja utopia rozciągnięta jest na sznurku stworzonym z gęstej sieci tajemnic.
Znajdują się na niej zagadki i pytania na które jeszcze nikt nie znalazł odpowiedzi.
Kierując się prosto możemy dostrzec trawę.
Bujną i zieloną-ale co w niej piszczy?
Skręcając w lewo natkniemy się na wodospad.
Kropelki jego wody z domieszką niepewności doprawią nas o zawrót głowy.
W oddali widzimy pomnik- znak zapytania.
Postawiony ku pamięci tych, którzy szukali odpowiedzi.
W tej krainie znajduje się wiele rozwidleń dróg,
lecz każda ścieżka prowadzi donikąd.
Dalej naszym oczom ukazuje się drzewo prawdy.
U s c h n i ę t e.
Z niedoboru jasności.
Przewidywany jest silny wiatr północny,
który przywieje wiele wątpliwości.
Jeśli chcesz, możesz zasmakować mojej utopii.
Ale ostrzegam Cię.
Jeśli to zrobisz,
zabierzesz jej tajemnicę aż do grobu.

Uroczystości z okazji Dnia Strażaka

W niedzielę 12.05 br. w Tyczynie odbyły się gminne obchody Dnia Strażaka. Uroczystość tę w tym roku połączono z ceremonią poświęcenia i przekazania samochodu ratowniczo-gaśniczego jednostce OSP w Tyczynie. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele władz wojewódzkich, powiatowych i samorządowych oraz zaproszeni goście. W tak ważnym dniu nie mogło zabraknąć pocztów sztandarowych wszystkich jednostek OSP z gminy Tyczyn wraz z przedstawicielami zarządów tych jednostek, a także zaprzyjaźnionej z naszym miastem orkiestry dętej WSK PZL Rzeszów.

Uroczystość rozpoczęła msza św. w kościele parafialnym w Tyczynie, która została odprawiona w intencji strażaków. Eucharystii przewodniczył i kazanie wygłosił **gminny kapelan dh ks. Sławomir Bala-wender** – proboszcz z Kielnarowej. W homilii wspominał on o życiu św. Floriana, podkreślił rolę strażaków, którzy często z narażeniem własnego życia ratują innych, pomagają podczas wypadków, pożarów i powadzi. Ich czerwone samochody są jak dobrzy ludzie,

niosący pomoc wszędzie tam, gdzie jest ona potrzebna – powiedział ks. kapelan.

Po mszy św. uczestnicy - prowadzeni przez orkiestrę oraz poczty sztandarowe - przeszli na plac przy budynku domu kultury w Tyczynie, gdzie odbył się uroczysty apel. Rozpoczął go meldunek o gotowości **mł. bryg. Roberta Ryznera**, złożony przed **nadbryg. Andrzejem Babcem** - Podkarpackim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej. Następnie podniesiono flagę państwową na maszt i odegrano hymn.

Kolejnym punktem programu było okolicznościowe przemówienie prezesa OSP w Tyczynie **dh. Krzysztofa Perelki** oraz przywitanie zaproszonych gości. Kulminacyjnym punktem uroczystości było poświęcenie samochodu przez ks. kapelana S. Bala-wendra, następnie miało miejsce symboliczne przecięcie wstęgi oraz odczytanie przez **Burmistrza Tyczyna Janusza Skotnickiego** aktu przekazania samochodu.

Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonują: posłowie na Sejm RP **Kazimierz Gołojuch** i **Krystyna Wróblewska**, Wojewoda Podkarpacki **Ewa Leniart**, przedstawiciel Zarządu Województwa Podkarpackiego **Stanisław Kruczek**, Podkarpacki Komendant Wojewódzki PSP **nadbrygadier Andrzej Babiec**, Burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**

Po symbolicznym przekazaniu pojazdu odbyła się próba techniczna. Samochód ratowniczo-gaśniczy wyposażony jest m.in. w zbiorniki na wodę (pojemność 3000 tys. litrów) i środek pianotwórczy (pojemność 300 litrów), autopompę o wydajności 2900 l/min., działko wodno-pianowe, linię szybkiego natarcia, wyciągarke i maszt oświetleniowy. Kabina samochodu mieści 6 strażaków

Obchody były okazją do uhonorowania i wręczenia odznak zasłużonym strażakom. Wśród wyróżnionych druhów znaleźli się: **Piotr Ziemba**, **Paweł Kopiec**, **Karolina Rabczak** oraz **Dawid Ciura**. W podziękowaniu za udzielone wsparcie w celu pozyskania pojazdu pożarniczego dla tycznińskiej jednostki wyróżniono okolicznościowymi grawerionami Wojewodę Podkarpackiego oraz **Burmistrza Tyczyna**, który nagrodzony został także **złotym medalem** za zasługi dla pożarnictwa.

Po uroczystym przekazaniu samochodu, głos zabrali zaproszeni goście. Pogratulowali strażakom nowego pojazdu, podziękowali za całokształt pracy, podkreślając rolę strażaków w niesieniu pomocy mieszkańcom i doceniając ich wysiłek. Uroczystość prowadził **dh Dariusz Dziura** – sekretarz OSP w Tyczynie.

Tekst: Alicja Kustra, fot.: Jerzy Fil

Strażackie święto swoją obecnością uświetnili m.in.: posłowie na Sejm RP **Krystyna Wróblewska** oraz **Kazimierz Gołojuch**, Wojewoda Podkarpacki **Ewa Leniart**, Starosta Rzeszowski **Józef Jodłowski**, przedstawiciel Zarządu Województwa Podkarpackiego **Stanisław Kruczek**, radny powiatu Łukasz Obara, Burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**, radni gminy Tyczyn z przewodniczącym Rady Miejskiej **Ryszardem Fornalem**, nadbryg. **Andrzej Babiec** (Podkarpacki Komendant Wojewódzki PSP), starszy brygadier **Tomasz Baran** (Komendant Miejskiej PSP w Rzeszowie), druh **Jan Kucaj** (prezes Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Rzeszowie), **Bogusław Kida** (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie), przedstawiciele placówek oświatowych i instytucji kultury.

Strażnicy Bożego Grobu

Z polską tradycją Świąt Wielkanocnych związany jest zwyczaj stawiania straży grobowych. Jest to wzorowane na zachowanych przekazach, iż grobu Chrystusa po ukrzyżowaniu strzegli rzymscy legioniści. Straże grobowe stawiane są w kościołach, przy symbolicznych grobach, a obrzęd ten zapoczątkowany został w czasach średniowiecza. W większości świątyń wartę honorową przy Grobie Pańskim zaciągają głównie strażacy, ale w wielu miejscowościach służbę pełnią mężczyźni w barwnych, kolorowych strojach, zwani „Turkami”.

Warta przy Bożym Grobie jest jedną z najważniejszych **wielkanocnych tradycji strażackich**, która najmocniej przetrwała właśnie w województwie podkarpackim. W gminie Tyczyn wartę przy Bożych Grobach pełnią strażacy w galowych mundurach, z ozdobnymi hełmami oraz halabardami. W podtrzymywanie tej tradycji włączają się również najmłodsi. W Tyczynie Bożego Grobu strzegą członkowie „Orląt” i „Strzelców”, a w Hermanowej członkowie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej (MDP).

Wyjątkową oprawę ma warta pełniona przy Bożym Grobie w Kielnarowej. Jak podkreśla druh **Piotr Ciura** z tamtejszej OSP, od kilku lat Grobu strzegą tam mężczyźni i dziewczęta, których mundury przyozdobione są kolorowymi pagonami, szarfami oraz specjalnymi nakryciami głowy, podobnymi do wspomnianych już „Turków”.

Warta strażników Bożego Grobu rozpoczyna się od zakończenia Liturgii Wielkiego Piątku i trwa do Zurekcji. Wartownicy stoją po dwóch, na baczność, od kilkunastu do kilkudziesięciu minut, po czym następuje uroczysta zmiana warty.

W gminie Tyczyn tradycja straży grobowych podtrzymywana jest każdego roku we wszystkich kościołach. Optymizmem napawa fakt, że w to dzieło zaangażowane jest młode pokolenie, co pozwala z nadzieją patrzeć w przyszłość, że wiekowy zwyczaj szybko nie pójdzie w zapomnienie.

Tekst: **Sławomir Wojtowicz - Sekretarz OSP Hermanowa**

Borek Stary, klasztor

Borek Stary, kościół parafialny

Kielnarowa

Hermanowa (wartę pełnią członkowie MDP)

Warty przy Bożych Grobach w kościołach w gminie Tyczyn

Tyczyn

Młodzi strażacy sprzątają w Hermanowej

W samo południe 13.04 br. przed remizą OSP w Hermanowej zebrała się niemała grupa członków zrzeszonych w Młodzieżowej Drużynie Pożarniczej. Dołączyła do niej także sołtys **Genowefa Szawara** oraz drухowie OSP Hermanowa. Cel spotkania był bardzo szczytny, mianowicie młodzi strażacy postanowili nieco uporządkować miejscowość. Młodzi drухowie, zaopatrzeni w worki na śmieci, pełni zapału, chęci i uśmiechu wyruszyli od kościoła parafialnego w kierunku Przylasku, zbierając wszystko, co pozostawili po sobie nieodpowiedzialni ludzie.

Młodzi strażacy z Hermanowej sprzątają swoją miejscowość

Kolejnym etapem sprzątania była droga powiatowa od skrzyżowania Czerwonki – Straszdyła – Tyczyn w kierunku Straszdyła. Worki szybko się zapełniały

i nie wiadomo kiedy zebrało się ich około czterdziestu. Mimo narastającego zmęczenia wszyscy uczestnicy akcji do samego końca byli zaangażowani, gdyż każdemu leżało na sercu piękno i czystość naszego środowiska. Po zakończeniu akcji młodzi strażacy mogli posilić się kiełbaskami z grilla, słodkimi przekąskami oraz napojami.

Serdecznie dziękujemy uczestnikom tej szczytnej akcji, dzięki której przybyli do Hermanowej na święta goście, podróżni oraz sami mieszkańcy mogli dostrzec czyste tereny w miejscach, gdzie dotychczas zalegały śmieci. Dziękujemy pani sołtys **Genowefie Szawarze** za zaangażowanie i koordynowanie działaniami oraz druhom **Januszowi** i **Dominikowi Skoczylasom** za zabezpieczenie i pomoc w transporcie zebranych worków. Szczególne podziękowania kierujemy do przedstawicieli Urzędu Miejskiego, którzy zobowiązali się do odbioru zebranych odpadów.

Przy okazji apelujemy do wszystkich o wzajemny szacunek i dbanie o piękno naszej lokalnej ziemi. Chrońmy środowisko, nie wyrzucajmy śmieci w lasach i pobliskich rowach. Ilość zebranych worków świadczy o tym, jak wielu ludzi nie ma świadomości o skutkach swojego nieodpowiedzialnego zachowania, niszcząc środowisko oraz przyczyniając się do zaśmiecania naszej polskiej ziemi.

Tekst: **Sławomir Wojtowicz**
– sekretarz OSP Hermanowa

Boży Duch w Bożych Świąteczkach

25.04 br. odbył się w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie Przegląd Piosenki Religijnej „**Boże Świąteczka**”, którego głównym organizatorem było Publiczne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie. Patronat honorowy nad imprezą objęli: Burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**, Parafia pw. Św. Katarzyny w Tyczynie oraz M-GOK w Tyczynie. Temat przeglądu nawiązywał do roku duszpasterskiego, którego hasło brzmiało: „**W mocy Bożego Ducha**”.

W tym szczególnym muzycznym spotkaniu wzięło udział ponad 80 dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Celem przeglądu było: wspieranie wychowywania dzieci przez sztukę oraz formy aktywności muzycznej, rozbudzanie zainteresowań i pogłębianie wiedzy religijnej, popularyzacja śpiewania piosenek religijnych oraz kształtowanie umiejętności właściwego współzawodnictwa.

Przegląd rozpoczął się przedstawieniem pt. „Staruszka, która czekała na Boga”, przygotowanym przez

Laureaci „Bożych Świąteczek” wraz z jury

dzieci z Niepublicznego Przedszkola im. Jana Pawła II w Krużlowej Wyżnej. Następnie przedszkolaki zaprezentowały piosenki o Duchu Świętym. Każdy uczestnik przeglądu otrzymał dyplom i nagrody rzeczowe. Jury przyznało 3 wyróżnienia dla: Przedszkola Publicznego nr 25 (I miejsce), Przedszkola Publicznego Św. Józefa (II miejsce) oraz Publicznego Przedszkola Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie (III miejsce). Serdecznie gratulujemy wszystkim wykonawcom i ich opiekunom.

Szczególne podziękowania za wsparcie i współpracę kierujemy do Burmistrza Tyczyna Janusza Skotnickiego, Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie, Parafii pw. Św. Katarzyny w Tyczynie, Urzędu Pocztowego w Tyczynie, Banku Spółdzielczego w Tyczynie, Sklepu Spożywczego „Tola” oraz do firmy Złom Biała sp. z o.o.

Tekst: **Siostry Dominikanki**

Występy przedszkolaków z Tyczyna

„Poszli, gdy ojczyzna wzywała” – o bohaterach Ziemi Tyczyńskiej

„Wielka Wojna” (1914-1918) to konflikt zbrojny, który ogarnął wiele państw i radykalnie zmienił Europę i świat. W jej wyniku Polska odzyskała niepodległość. Odzyskanie wolności to nie jeden wystrzał, nie jedna bitwa, nie jedna data. To proces, który trwał od sierpnia 1914 r. do marca 1921 r., gdy podpisano traktat ryski kończący wojnę polsko-bolszewicką. To siedem lat walki na wszystkich frontach, z wszystkimi zaborcami, wieloma armiami żołnierzy polskich. Polacy walczyli w Armii Polskiej we Francji, byli żołnierzami w Ameryce i w Kanadzie, nad Morzem Śródziemnym i Czarnym, w pułkach syberyjskich. Dramatem żołnierza polskiego był fakt, że będąc w trzech armiach zaborczych, w czasie walk stali naprzeciw siebie i do siebie strzelali młodzi Polacy w imię niepodległości Polski.

W maju 2017 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę „Program Wieloletni Niepodległa na lata 2017-2021”, który ma na celu pokazanie historii Polski, historii Polek i Polaków będących zwykłymi i niezwykłymi ludźmi, którzy tworzyli **Państwo Polskie**. Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej włączyło się w realizację tego programu. W naszym środowisku skierowano do mieszkańców Ziemi Tyczyńskiej apel o udostępnianie dokumentów, zdjęć, wspomnień, pamiątek, listów, legitymacji i odznaczeń z okresu I wojny światowej.

16.11.2018 r. w CDKiIT w Tyczynie została otwarta **wystawa pt. „Poszli, gdy Ojczyzna wzywała...”**, na której pokazano zgromadzone pamiątki potwierdzające udział mieszkańców Ziemi Tyczyńskiej w działaniach mających na celu odzyskanie niepodległości w latach 1914-1921. Wystawę można było zwiedzać do 30.05 br. W tym czasie zorganizowano lekcje historyczne, które prowadziła **Zofia Domino** (członek zarządu TMZT) dla uczniów SP z oddziałami gimnazjalnymi w Tyczynie. Młodzież wraz z nauczycielami z wielkim zainteresowaniem i uwagą zwiedzała wystawę i słuchała opowieści o bohaterach Ziemi Tyczyńskiej, z których wielu było naszymi prapradziadkami, dziadkami i wujkami, nieszczęśliwymi swojego życia i zdrowia w walce o wolność Ojczyzny.

W imieniu TMZT serdecznie dziękuję Dyrekcji SP w Tyczynie – paniom: **Zofii Miedlar-Mruk** i **Zofii Kwater** oraz nauczycielom za pomoc w zorganizowaniu lekcji historycznych, w których wzięło udział bardzo wielu uczniów. Te historyczne spotkania były uzupełnieniem działań szkoły mających na celu realizację **Programu Niepodległa**.

TMZT nadal prowadzi akcję **zbierania dokumentów i pieczętek z lat 1914-1921**, które zostaną zarchiwizowane i udostępnione w Muzeum Regionalnym w Tyczynie. Akcja ta wpisuje się w działania TMZT, którego celem jest m.in. kształtowanie nowoczesnego patriotyzmu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz zachowanie pamięci o poległych w walce za naszą Ojczyznę.

Tekst: **Zofia Domino** - TMZT

Uczestnikami lekcji historycznych byli uczniowie SP w Tyczynie

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Centrum Edukacji EKSPERT

zaprasza:

PIERWSZA W POLSCE BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA O SPECJALNOŚCI SPAWACZ (M.I.N. TECHNIKAMI: MIG, MAG, TIG, PLAZMA) DZIAŁAJĄCA POD PATRONATEM INSTYTUTU SPAWALNICTWA W GLIWICACH.

Utworzona i działająca pod patronatem Wyższej Szkoły Społeczno-Gospodarczej zaprasza absolwentów 8 klasy szkoły podstawowej i 3 klasy gimnazjum do kształcenia w najbardziej poszukiwanym zawodzie w Polsce i Unii Europejskiej.

Absolwenci naszej szkoły w odróżnieniu od innych szkół oprócz świadectwa ukończenia, uzyskują Świadectwa Kwalifikacji wystawiane przez Instytut Spawalnictwa w Gliwicach, które dają natychmiastową możliwość podjęcia pracy w zawodzie nie tylko w Polsce, Europie, a także w wybranych krajach na świecie.

Nabyte wykształcenie zawodowe w trzyletnim cyklu nauczania stanowi również bardzo dobre podstawy kontynuowania nauki w szkole branżowej 2-go stopnia: technikum, a następnie do podjęcia nauki na studiach wyższych.

KSZTAŁCIMY FACHOWCÓW A NIE BEZROBOTNYCH

Siedziba Szkoły: Tyczyn ul. Grunwaldzka 31
tel. +48 16 733 41 36 tel.+48 534 534 234

www.co-ekspert.eu e-mail: wssg@vp.pl

Podania można składać w Szkole Podstawowej w Tyczynie ul. Pułanek 4 oraz ul. Grunwaldzka 31

„Borkowianie” i „Tyczyniaczy” nagrodzeni w Dębicy

11.05 br. pełna reprezentacja zespołów śpiewających Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie wraz z Kapelą Wójta Tycznera miała przyjemność uczestniczyć w Galicyjskich Konfrontacjach Kapel Ludowych i Zespołów Śpiewaczych, które odbyły się już po raz 20. na dębickim rynku.

W konkursie wzięło udział 40 wykonawców, którzy prezentowali się w kategoriach: zespół śpiewaczy z akompaniamentem, zespół śpiewaczy a'capella, soliści oraz kapele ludowe. Wydarzenie otworzył burmistrz Miasta Dębica **Mariusz Szewczyk**. Występy konkursowe oceniała komisja w składzie: **Jerzy Dynia**,

W kategorii zespoły śpiewacze z akompaniamentem II miejsce otrzymali „Tyczyniaczy”, a III - „Borkowianie”.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i
m. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie
zaprasza na

**XXIV Wojewódzki Przegląd
Wiejskich Zespołów Śpiewaczych
7.07.2019 r. (niedziela)**

W programie m.in.:

**prezentacje konkursowe, koncert zespołu folkowego
„Hudacy”, potańcówka ludowa „Łojdiridi”**

Patronat: Starosta Rzeszowski, Burmistrz Tyczyna

Patronat medialny: TVP 3 Rzeszów, nowiny24,
nowiny gazeta codzienna

Szczegółowe informacje w kolejnym numerze GT

Do wzięcia udziału w Jarmarku serdecznie zapraszamy osoby tworzące rękodzieło ludowe, gotujące tradycyjne potrawy, piekące chleby, ciasta, pszczelarzy, osoby wytwarzające sery lub wędliny. Udział należy zgłosić do organizatorów (stoisko wystawienne nie wymaga dodatkowych opłat).

Do współpracy zapraszamy: zespoły, koła gospodyń wiejskich oraz osoby prywatne.

Stanisław Świrek oraz **Stanisław Wiktor**, która postanowiła przyznać naszym zespołom dwie nagrody.

Gratuluję wszystkim zespołom, a w szczególności laureatom pięknych występów. Składam serdeczne podziękowania akompaniującej zespołom Kapeli Wójta Tycznera oraz **Zbigniewowi Sztabie**, który przygotował zespoły do występów.

Tekst: **Zakia Cieślicka-Majka**
– p.o. dyrektor M-GOK w Tyczynie

**Zespół Szkół w Tyczynie
Liceum Ogólnokształcące**

ul. Grunwaldzka 25
36-020 Tyczyn

tel./fax 17 22 19 362, 17 22 19 221
e-mail: zespols@intertele.pl
www.zs-tyczyn.szkoły.itf.pl

W roku szkolnym 2019/2020 zapraszamy

absolwentów VIII klasy szkoły podstawowej i III klasy gimnazjum

do klas pierwszych Liceum Ogólnokształcącego

* klasa policyjna

(działa we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Rzeszowie, uczniowie uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez funkcjonariuszy Policji, w czasie których zapoznają się z funkcjonowaniem Policji oraz zdobywają wiadomości i umiejętności z zakresu prawa karnego, ruchu drogowego, zasad pracy dochodzeniowej i śledczej, kryminalistyki, technik samoobrony i sportów walki)

* klasa językowo-prawna

przedmioty rozszerzone: język angielski, historia, wiedza o społeczeństwie

* klasa turystyczno-językowa

przedmioty rozszerzone: język angielski, geografia, historia

Naszym uczniom zapewniamy:

- ✓ wiele dodatkowych zajęć, które pozwalają rozwijać zainteresowania i ułatwiają podjęcie decyzji o kierunku dalszego kształcenia i wyborze zawodu,
- ✓ dużo wyjazdów edukacyjnych, wycieczek oraz imprez szkolnych,
- ✓ możliwość aktywnego działania w różnych organizacjach i uczestnictwa w akcjach społecznych oraz wolontariacie,
- ✓ nauka odbywa się w systemie jednozmianowym.

Szczegółowe informacje dotyczące naboru zamieszczone zostały na stronie internetowej

Stowarzyszenie KRIS

**zaprasza seniorów 55+
na warsztaty rękodzielnicze**

Spotykamy się w środy w CDKiT w Tyczynie

Terminy spotkań:

- 29.05 – Małe niespodzianki na Dzień Dziecka – warsztaty florystyczne
- 5 i 12.06 – Haft poduszkowy
- 19 i 26.06 – Mix media
- 19-24.07 – Wyjazd do Ośrodka Cień w Rudeńce
- 4 i 11.09 – Koronka klockowa
- 18 i 25.09 – Zdobienie mebli – komoda
- 2 i 9.10 – Promienie jesiennego słońca – warsztaty florystyczne – dekoracje do domu i na taras
- 16.10 – Artimento – warsztaty malarskie
- 23.10 – Pergamano
- 30.10 – Korwód duchów – Halloween – czas dyni- warsztaty florystyczne
- 6 i 13.11 – Decupage – techniki mieszane – taboret
- 20 i 27.11 – Dekoracje i ozdoby choinkowe
- 4 i 11.12 – Święty Mikołaj pozdrawia – o butach i jutowych workach – warsztaty florystyczne
- 13.12 – Uroczyste podsumowanie i zamknięcie projektu

Kiermasz Wielkanocny

13.04 br. w CDKiIT w Tyczynie można było poczuć świąteczną atmosferę. Wszyscy, którzy tego dnia odwiedzili Centrum, mogli na kilkunastu stoiskach zakupić artykuły spożywcze, m.in. chleby, wędliny, ciasta, różne rodzaje miódów i produktów pszczelich. Wystawcy oferowali również ozdoby szydełkowe, ceramikę, wieńce, stroiki, serwetki, obrazy, koszyki oraz wyroby rękodzielnicze. Kiermasz był połączony z Warsztatami Wielkanocnymi, w których udział mogli wziąć wszyscy chętni.

Bardzo dziękujemy tak licznie przybyłym gościom oraz wystawcom, którzy zaprezentowali nam swoje prace i produkty.

Tekst: **Natalia Krawiec**
– CDKiIT w Tyczynie

Dni Tyczyna

1-9.06.2019r.

01.06 Tyczyn Lasek

godz. 08:30 Oazowa Gra Terenowa 2019 Śródziemie:
Kroniki Amoru <http://oazowigraterenowa.pl/>

02.06 Ogródek Jordanowski przy Szkole Podstawowej w Tyczynie, parking przy SP w Tyczynie

godz. 12:00 Piknik Rodzinny
W programie:
atrakcje dla dzieci, animacje, dmuchające,
Strefa Książki i Języka, poczęstunek

godz. 12:30 Toczydło

godz. 15:00 Eksplozja kolorów
W programie:
animacje, występy taneczne zespołów MGOK,
koncert zespołu „Singing Souls”
oraz zespołu „Klimat”, wyrzuty kolorów

04.06 Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego, Rynek 24

godz. 10:00 Finał Konkursu „Piękno naszej Ziemi Tyczyńskiej”

IMPREZY TOWARZYSZĄCE:
02.06 godz. 9:00 Wędkarski Piknik Rodzinny
-Stawy w Tyczynie

MECZE PIŁKI NOŻNEJ
Stadion sportowy w Tyczynie

02.06 godz. 17:00
Strug Tyczyn-Olszanka Głogów Małopolski

08.06 godz. 17:00
Strug Tyczyn-Sparta Łęka (Junior młodsz.)

09.06 godz. 17:00
Strug Tyczyn-Wisłok Strzyżów

05.06 Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie

godz. 17:00 Spotkanie z poezją
Anny Nowak i Mieczysława Skotnickiego
„Tyczyn miastem dobrych słów”

06.06 Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie, ul. Grunwaldzka 29

godz. 17:00 Wernisaż wystawy
Marty Kwolek i Mariusza Barana „##Beauty2”
Recital Anety Leniart (wokal),
Tomasza Dziaka (piano)

09.06 Przemysław Orkisz z Rytmu w Tyczynie, Park w Tyczynie

godz. 15:30 XX Jubileuszowa Podkarpacka Parada Orkiestr Dętych

godz. 18:30 Pokaz Zumby,
występ wokalny grupy „Śpiewam bo lubię”,
pokaz taneczny zespołu „Młodzi Tyczyniaci”

godz. 20:00 Koncert
KAMIL BEDNAREK & 3 ELEMENT

pokaz „Teatr u ognia”
dyskотеka z DJ

STREFA RODZINNE:
pokaz ratownictwa OSP,
zabawy, konkursy z nagrodami,
kaski pier planzowych,
dmuchanie, klermasz,
pokaz akrobatyczny,
Calypso Fitness Club,
etno-animacje

Organizatory:

- Samorząd Tyczyna
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
- im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie

Partnerzy:

- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Tyczynie
- Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie
- Stacja Radiowa przy SP w Tyczynie
- Zowczepstwo Młodzi na Ziemi Tyczyńskiej
- Regionalne Towarzystwo Wydziałów „STRUG” w Tyczynie

Sponsorzy:

- Janina Włodarczyk Kuchnia Tyczyna
- Wesoła impreza przytulna w Tyczynie
- Nowe Tysiące S.A.
- Regulus Media Silesia Group

Patronat: **Patronat medialny:**

- Miejscowa Tyczyna
- Radio 3
- Stare Radio Tyczynowski
- nowiny nowiny24

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie
zaprasza

**NA WYSTAWĘ
PRAC PLASTYCZNYCH,
WYSTĘPY GRUP TANECZNYCH
I WOKALNYCH DZIAŁAJĄCYCH
PRZY M-GOK W TYCZYNIE
Z OKAZJI ZAKOŃCZENIA SEZONU
KULTURALNO-ARTYSTYCZNEGO
2018/2019**

Dodatkowo:
animacje dla dzieci, poczęstunek.

**13 czerwca 2019r. (czwartek)
godz. 17.00**

sala widowiskowa M-GOK w Tyczynie

PROFILE

- Biologiczno-medyczny
- Ekonomiczno-menedżerski
- Politechniczny
- Dyplomatyczno-prawniczy

U nas znajdziesz to, czego nie mają inni:

- Zajęcia laboratoryjne na uczelniach (UR, PRz)
- Obserwacje rozpraw w Sądzie Rejonowym
- Doskonała lokalizacja – bezpośredni dojazd od strony Tyczyna
- Mało liczne klasy
- Więcej godzin języka obcego
- Uczestnictwo w projektach lokalnych, krajowych, międzynarodowych
- Możliwość przystąpienia do matury międzynarodowej

Zapraszamy!

Tylko u nas!

Możliwość wyboru grupy ogólnodostępnej lub dwujęzycznej!

Osiągnięcia uczniów Podkarpackiej Szkoły Ju-Jitsu Karate

● 13.04 br. w Krakowie odbył się **II Puchar Polski PZJJ**, na który zjechało ponad 460 zawodników z kilkudziesięciu klubów z Polski. Nasz klub reprezentowało kilkunastu zawodników startujących w kategoriach: U12, U15 i U18, w walkach fighting i ne-waza oraz jedna para w duo-systemie.

Największy sukces w kat. U12 odniosła **Milena Sitek** z sekcji Tyczyn, zdobywając po zaciętych walkach złoty i srebrny medal. Zawodniczka ta jako jedyna zdołała wywalczyć złoty medal w drużynie. W duo-systemie w kat. U15 **Judyta Szafran** i **Izabela Szlęk** z Tyczyna różnicą 1 punktu uległy drużynie z Mysłowic, zajmując drugie miejsce. **Emilia Wilk** i **Aleksandra Sowa** z sekcji Tyczyn stanęły na trzecim miejscu podium, otrzymując brązowe medale.

Miłym zaskoczeniem dla naszego teamu był występ **Agaty Dral** z Chmielnika w kat. U18, która w pięknym stylu wygrała półfinałową walkę (w finale uległa przeciwnicze z Sosnowca). Medal srebrny zdobyła też **Adrianna Kmiotek** z Chmielnika w kat. U12. Pozostali zawodnicy uplasowali się na dalszych miejscach podium. Poziom zawodów był bardzo wysoki, tym bardziej trzeba się cieszyć z tych kilku medali, które zdobyli nasi zawodnicy. Przed nami międzynarodowy turniej **Silesia Open w Katowicach**, który odbędzie się 1.06 br.

● 27.04 br. odbył się kolejny **Puchar Europy Juniorów i Seniorów IBF**, na który wyjechały trzy nasze najlepsze seniorki KSJK z Rzeszowa: **Natalia Południak**, **Kinga Salwa** i **Katarzyna Lisowicz**. Zawod-

Drużyna na zawodach Pucharu Polski w JJ w Krakowie

niczki walczyły z rywalkami z: Czech, Węgier, Ukrainy i Polski w kata, kata z bronią, synchron kata i walkach semi kontaktowych. Nasze seniorki w synchron kata nie dały nikomu szans, zdobywając już po raz kolejny złoty medal. To już czwarty złoty krążek naszych senierek w tej konkurencji.

W konkurencjach indywidualnych **K. Salwa** po raz pierwszy stanęła na najwyższym miejscu podium. **K. Lisowicz** tym razem musiała zadowolić się trzecią lokatą. **N. Południak** w broni uplasowała się na trzeciej pozycji, a **K. Lisowicz** dołożyła jeszcze jeden złoty krążek w walkach semi kontaktowych.

Serdecznie gratuluję wszystkim zawodnikom osiągnięć i życzę kolejnych wygranych.

Tekst: **Wiesław Kisiel** - trener

Grand Prix Polski Cheerleaders w Tyczynie

27.04 br. w hali sportowej przy SP z oddziałami gimnazjalnymi w Tyczynie po raz 8. odbyły się zawody **Grand Prix Polski Cheerleaders o Puchar Burmistrza Tyczyna**. Organizatorami imprezy byli: UKS Flimero działający przy SP w Tyczynie, M-GOK w Tyczynie oraz Polskie Stowarzyszenie Cheerleaders. Patronat nad imprezą objęli: Starosta Rzeszowski **Józef Jodłowski**, Burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**, a patronat medialny: Telewizja TVP3 Rzeszów, Gazeta Codzienna Nowiny oraz portal nowiny24.

Cheerleading (cheer), choć kojarzy się powszechnie z kolorowymi pomponami oraz zagrzewaniem do rywalizacji i wspieraniem drużyn sportowych przed i w trakcie meczów, jest przede wszystkim dyscypliną sportową. I to wcale niełatwą. Łączy bowiem w sobie zarówno gimnastykę, akrobatykę, jak i taniec. Od lat 90-tych także wiele polskich grup i zespołów, funkcjonujących przede wszystkim przy szkołach, szlifuje swoje umiejętności w tej dyscyplinie. Zwłaszcza ubiegłoroczna **decyzja Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego o uznaniu cheerleadingu za sport olimpijski i jego planowany debiut na olimpiadzie w 2024 r.** rozbudziło wiele nadziei. Powstanie Polskiego Związku Sportu Cheerleadingu ma stanowić pomost dla zaangażowania trenerów, zawodników i rodziców oraz ich ambicji i marzeń o byciu w czołówce Europy i świata.

W tyczyńskim turnieju wzięło udział 79 zespołów i duetów z całej Polski, m.in. z województw: podkarpackiego, małopolskiego, warmińsko-mazurskiego, pomorskiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego. Komisja sędziowska składająca się z członków PSCH oceniała technikę i trudność wykonywanych elementów, ekspresję tańca, ogólne wrażenie artystyczne, synchronizację oraz choreografię. Turniej rozgrywano w 3 dywizjach: Performance Cheer, Pom Dance i Cheer. Zachwyt publiczności budziły duże umiejętności sportowe oraz piękne kolorowe stroje tancerek, ich fryzury i makijaże.

Zespół Flimero po raz kolejny potwierdził swoją klasę, zdobywając **5 złotych medali** w kategoriach: Freestyle Pom junior - duet: **Julia Rudzan i Julia Mucha**, Cheer Jazz senior - duet: **Karolina Mendoń i Adriana Kopacka**, Freestyle Pom junior młodszy - zespół, Cheer COED junior młodszy L3 - zespół, Group Stunt COED junior L5 - zespół. Oprócz złotych medali drużynowo zespół z Tyczyna zdobył srebrny medal w kategorii Pom Dance Premier junior młodszy oraz brąz w kategorii Group Stunt All Girl.

Zespół Flimero ze zdobytymi podczas GP w Tyczynie pucharami i medalami. Zawodnikom towarzyszą: trener Jolanta Magda i burmistrz Tyczyna Janusz Skotnicki

W imieniu organizatorów serdeczne podziękowania składamy **sponsorom**, którymi byli: Starosta Rzeszowski Józef Jodłowski, Burmistrz Tyczyna Janusz Skotnicki, Firma SZiK z Tyczyna – Henryk Szydełko, Spółdzielnia Telekomunikacyjna OST w Tyczynie, Firma Almeno – Krzysztof Kopacki, Rezydencja Aura Nova z Borku Starego Renata i Robert Kościółkowie, Bank Spółdzielczy w Tyczynie, Art Form Hermanowa – Grzegorz Malak i Józef Para, Zarząd Mieszkańców Miasta Tyczyna, Hol-Ser – Karol Wania, Fast Car – Justyna Grał, Dar Dom, Kwaciarnia Flora -Dekor z Kielnarowej, Sklep Groszek – Rzeszów, ul. Sikorskiego, Dorota i Janusz Kopaczyńscy, Szkoła Drzew i Krzewów Ozdobnych Renata i Janusz Dziak.

Wyrazy wdzięczności kierujemy do konferansjera: **Natalii Majewskiej i Wiktorii Domino**. Dziękujemy także: **Karolinie Rabczak** za opiekę medyczną, **Grzegorzowi Włosińskiemu i Przemysławowi Złamańcowi** za oprawę muzyczną oraz zespołowi **Wataha Breakers** działającemu przy DL w Hermanowej za występ podczas Turnieju. Serdecznie dziękujemy także **Rodzicom** za cudowną atmosferę, kibicowanie i pomoc w przygotowaniach imprezy.

Tekst: **Jolanta Magda** – trener Flimero

**M-GOK im. K. Sobczyk w Tyczynie,
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie
oraz ich filie w Borku Starym, Hermanowej i Kielnarowej
zapraszają na**

ZAJĘCIA WAKACYJNE 2019

**24.06 – 4.07 w godz. 10.00 – 14.00 –
domy ludowe:**

- **Borek Stary** (tel. 17 22-98-072)
- **Kielnarowa** (tel. 17 22-19-350)
- **Hermanowa** (tel. 17 23-04-868, 17 22-99-601)

Zapraszamy dzieci w wieku od 7 do 12 lat.

W programie: gry i zabawy świetlicowe, projekcje filmowe, wycieczki, zajęcia: plastyczne, taneczne, itp.
Zapisy telefoniczne od 10.06

**22.07 – 4.08 w godz. 9.30 – 15.30:
• M-GOK w Tyczynie**

Zapraszamy **dzieci i młodzież w wieku 10-19 lat** na warsztaty aktorsko-muzyczno-scenograficzno-dziennikarskie w ramach projektu „Lato w teatrze”

Zapisy od 10.06 pod nr tel. (17) 22-19-363

Tydzień Bibliotek w gminie Tyczyn

Tydzień Bibliotek trwający w dniach 8-15.05 to szczególny czas, w którym podkreśla się niezastępowalną rolę bibliotekarzy i bibliotek w podnoszeniu kompetencji czytelniczych. MiGBP w Tyczynie wraz ze swoimi filiami co roku włącza się w obchody tego szczególnego tygodnia, organizując spotkania dedykowane zarówno małym, jak i dorosłym użytkownikom naszych placówek.

Rozpoczęliśmy **8.05** br. w Hermanowej spotkaniem z **Agnieszka Tyszką** – autorką powieści dla dzieci i młodzieży. Podczas spotkania uczniowie kl. 4 SP w Hermanowej oraz członkowie dziecięcego DKK mogli dowiedzieć się m.in., jak powstają książki pani Agnieszki, czym są inspirowane i dlaczego mają takie tytuły, a nie inne. Dzieci mogły także posłuchać fragmentu opowiadania przeczytanego przez autorkę oraz dostać autograf z dedykacją. Pisarka obiecała, że umieści zdjęcia ze spotkania w Hermanowej na swoim fanpage'u.

Wspólna fotografia autorki z członkami DKK w Hermanowej oraz bibliotekarz B. Stybak

9.05 nasze czytelniczki miały możliwość spotkania i rozmowy z jedną z najbardziej popularnych polskich pisarek – **Małgorzatą Wardą**, która przyjechała na Podkarpacie aż z Gdyni. W Saloniku Literackim przy MiGBP w Tyczynie autorka bardzo ciekawie opowiadała o swojej pracy, również malarskiej (z wykształcenia Warda jest malarką i rzeźbiarką). Uczestniczki spotkania mogły się dowiedzieć m.in., jak doszło do wysłania pierwszej książki Wardy do wydawnictwa oraz kto pierwszy czyta jej książki w rękopisie. Ponieważ powieści pani Małgorzaty podejmują bardzo trudne tematy (jak gwałt czy porwanie dziecka), interesowało nas, dlaczego sięga po taką tematykę. To wyjątkowe, kameralne spotkanie, które odbyło się w ramach DKK, zakończyło się wpisem autorki do Kroniki bibliotecznego oraz wspólną fotografią z uczestniczkami wieczoru autorskiego.

Spotkanie autorskie z M. Warda prowadziła Agnieszka Janda – moderator DKK w Tyczynie

Wspólna fotografia uczestniczek spotkania z M. Wardą

13.05 br. w Kielnarowej, Hermanowej i Tyczynie z przedstawieniem pt. **„Witajcie w naszej bajce”** wystąpił objazdowy teatrzyk **Edu Artis**. Zaproszone dzieci z młodszych klas miejscowych szkół podstawowych mogły obejrzeć spektakl, w którym rozmaici bohaterowie bajek i baśni zachęcali młodych widzów do czytania książek i odwiedzania bibliotek.

W Tyczynie widzami spektaklu były dwa oddziały zerówki SP w Tyczynie

Wspólna fotografia aktorów teatru Edu Artis z uczestnikami spektaklu w Hermanowej

Stałą imprezą Tygodnia Bibliotek w naszej gminie jest **pasowanie na czytelnika**. W tym roku uczniowie klas pierwszych z SP w Hermanowej i z SP Kielnarowej zostali uroczystie włączeni w poczet czytelników naszych bibliotek. Naszym nowym małym użytkownikom życzymy wiele radosnych chwil spędzonych z ciekawą książką.

Nowi czytelnicy Filii Biblioteki w Kielnarowej z wychowawczynią

W Kielnarowej w ramach Tygodnia Bibliotek odbyło się także **spotkanie ze strażakami OSP w Kielnarowej** oraz **zajęcia biblioterapeutyczne**. Podczas spotkania z druhami wielką frajdą dla dzieci było zwiedzanie wnętrza remizy i samochodu strażackiego. Uczestnicy mogli także zobaczyć sprzęt gaśniczy oraz strój, w jaki strażacy ubierają się do akcji, a odważni przymierzali hełm strażacki. Na zakończenie tych niecodziennych zajęć dzieci otrzymały m.in. odbłaski. Serdecznie dziękujemy druhom: **Wacławowi Ciurze**, **Michałowi Paluchowi** oraz **Piotrowi Szeteli** za pomoc w organizacji spotkania.

Wspólna fotografia strażaków i dzieci uczestniczących w zajęciach przy pomniku św. Floriana w Kielnarowej

W zajęciach biblioterapeutycznych uczestniczyli uczniowie kl. II SP w Kielnarowej, którzy dzięki licznym zabawom mogli utożsamiać się z bohaterami przeczytanych bajek terapeutycznych. Serdecznie dziękuję **Alicji Wróbel**, bez której nasze spotkanie nie byłoby takie interesujące.

Tekst i fot.: **Bogusława Paluch**, **Agnieszka Janda**, **Barbara Stybak**

PÓŁKA Z KSIĄŻKAMI

Są książki, które bardzo głęboko zapadają w pamięć, które sprawiają, że po ich przeczytaniu musi minąć pewien czas, zanim sięgniemy po kolejne tytuły. Jedną z takich powieści jest „**Kołysanka z Auschwitz**” **Mario Escobara**. To historia kobiety oraz jej rodziny. **Helene Hannemann**, bo o niej mowa, jest czystej aryjskiej krwi, jej mąż jest Romem, małżeństwo z pięciorgiem dzieci mieszka w Berlinie. Młodzi znali się od dzieciństwa i choć wywodzili się z różnych kultur, połączyła ich miłość, która pokonała wszystkie trudności. Po ślubie wiele wycierpieli, w końcu jednak i do nich uśmiechnął się los. Na świat kolejno przychodziły dzieci, poprawiła się sytuacja finansowa. Niestety, piękna bajka w tym wypadku nie mogła się ziścić, bo czasy, w których przyszło żyć bohaterom, pełne były nienawiści, cierpienia i zła. Wojna - to słowo wszystko tłumaczy.

Pewnego majowego dnia roku 1943 w domu głównej bohaterki pojawiła się policja z rozkazem zabrania do obozu męża i dzieci Helene. Bohaterka miała wybór - mogła wybrać wolność lub życie w obozowym piekle. Ku zaskoczeniu policji Helene wybrała drugie wyjście. Tak zaczyna się „**Kołysanka z Auschwitz**”. W kolejnych rozdziałach poznajemy obozową rzeczywistość, w której kobiety-więźniarki walczyły każdego dnia o życie własne i swoich dzieci. W obozie Helene prowadziła przedszkole, na ten pomysł wpadł nie kto inny, tylko doktor Mengele. Doktor jest przystojny, obowiązkowy i do tego uśmiecha się czarująco. Jednak każde spotkanie z nim sprawia, że Helene nie już ma złudzeń, że może być tylko gorzej. Piękna maska doktora kruszy się i zaczyna opadać.

Książka „**Kołysanka z Auschwitz**” jest fikcją literacką opartą na prawdziwych wydarzeniach, napisaną w formie pamiętnika. Powieść napisana jest pięknym

językiem, dlatego docenić trzeba pracę autora i tłumaczki **Patrycji Zarawskiej**. Tytuł ten należy do szczególnego rodzaju literatury, do utworów, obok których nie można przejść obojętnie.

Ponad sto lat temu pewna młoda, inteligentna kobieta postanowiła studiować fizykę. Ktoś powie: przecież to nic nadzwyczajnego, wiele dziewcząt studiuje. Zgadza się, jednak na początku XX wieku przedstawicielka płci pięknej wybierająca do studiowania tę ścisłą dziedzinę nauki była nadzwyczajnym zjawiskiem do tego stopnia, że studenci i wykładowcy nie patrzyli przychylnym okiem na kobiety w salach wykładowych. Jedną z takich nowoczesnych pań była **Mileva Marić**, która podjęła studia fizyczne na uniwersytecie w Zurychu. Tylko jeden kolega z roku odnosił się do niej z sympatią. Był nim **Albert Einstein** - późniejszy mąż Milevy.

Marie Benedict w biograficznej powieści pt. „**Pani Einstein**” maluje literacki - jak najbardziej prawdopodobny - obraz Milevy Marić, która doświadczona przez los (w wyniku wrodzonej wady biodra kuleje) decyduje się spełnić swoje marzenia i rozpoczyna studia fizyczne w tamtym czasie zarezerwowane głównie dla mężczyzn. Dzięki powieści poznajemy koleje jej życia, pierwsze rozmowy z Albertem, głównie na tematy naukowe, rodzącą się miłość między dwojgiem młodych ludzi. Życie Milevy z geniuszem nie jest jednak genialne. Albert pokazał swoje oblicze ekscentryka jeszcze przed ślubem, co Mileva przyjęła z wielkim żalem i niezrozumieniem. Mimo to trwa przy swoim mężu, znosząc wiele bardzo przykrych sytuacji. Czy była szczęśliwa u boku jednego z największych fizyków wszechczasów? Zachęcam do lektury.

Książki polecają: **Alicja Kustra** i **Agnieszka Janda**

Bankowcy dla edukacji: Seniorze, nie daj się!

Wyludzanie pieniędzy od osób starszych poprzez straszenie, udawanie policjanta, urzędnika czy członka rodziny, niestety wciąż zbiera żniwa – tylko w Warszawie, w ciągu pierwszego kwartału 2018 roku, wyludżono od seniorów ponad 4,3 miliona złotych. Policjanci, strażnicy miejscy oraz bankowcy łączą siły w nowej kampanii społecznej, która obejmuje zarówno działania informacyjne, jak i operacyjne.

Metody naciągania osób starszych bazują najczęściej na zaufaniu. Oszuści, podając się za policję, rodzinę, pracowników ZUS-u, opieki społecznej czy fundacji, bez problemu wchodzą do domu, swoją wizytę tłumacząc koniecznością pobrania zaległej opłaty albo przeciwnie – przekazania jakichś pieniędzy bądź zachęcają do wsparcia zbiórki na szczytny cel. Ofiara nieświadomie wskazuje miejsce przechowywania gotówki, a sprawca kradnie oszczędności i inne cenne przedmioty, znajdujące się w mieszkaniu. Podczas rozmowy telefonicznej seniorzy namawiani są do przekazania komuś albo pozostawienia w jakimś miejscu gotówki lub kosztowności. Często skłania się ich do wypłat oszczędności z banku, a nawet do zaciągania kredytów. **Pamiętajmy: najważniejsze to zachować zdrowy rozsądek!**

Oto kilka zasad, które warto przestrzegać:

1. Bądź ostrożny, czujny i przewidujący.
2. Policja nigdy nie prosi o przekazywanie pieniędzy lub kosztowności obcym osobom ani policjantom.
3. Jeżeli ktokolwiek telefonicznie prosi o pieniądze i masz jakiegokolwiek wątpliwości, z kim rozmawiasz, skontaktuj się z najbliższymi lub policją, dzwoniąc pod numer **112**.
4. Gdy obce osoby osobiście pojawiają się w twoim mieszkaniu, bądź wyjątkowo ostrożny. Na stronie internetowej **www.SeniorzeNieDajSie.pl** można znaleźć informacje, jakimi metodami posługują się przestępcy i jak reagować w przypadku próby wyludżenia. Oto najważniejsze metody:

Na wnuczka: dzwoniący podaje się za rodzinę lub przyjaciela rodziny i prosi o pomoc finansową w związku z wypadkiem, chorobą albo wyjątkową okazją do zarobienia pieniędzy. Sytuacja według dzwoniącego jest nagła i wymaga natychmiastowej reakcji ze strony seniora. Dodatkowo dzwoniący twierdzi, że cała sprawa musi pozostać tajemnicą.

Na policjanta: osoba dzwoniąca podaje się za policjanta i informuje, że grupa przestępcza chce ofiarę okraść, np. ze środków finansowych lub lokat w banku, i prosi o współpracę.

Na zaliczkę, przedpłatę czy nadpłatę: nakłanianie do przesłania pieniędzy z góry za jakiś produkt czy usługę lub przekazanie czeku na kwotę wyższą niż ustalona cena, z prośbą o odesłanie nadwyżki środków za pośrednictwem przekazu pieniężnego – czek okazuje się fałszywy.

Na ofertę pracy: prośba o przesłanie pieniędzy w zamian za przyjętą propozycję zatrudnienia.

Na loterię, nagrodę: zawiadomienie o wygranej na loterii i prośba o wysłanie pieniędzy, aby móc odebrać nagrodę.

Na nieruchomości: oferta wynajmu/zakupu nieruchomości i prośba o wysłanie pieniędzy: osoba dzwoniąca podaje przyczyny, które wydają się wiarygodne, jednak nieruchomości nie jest prawdziwa.

Na zakupy przez internet: prośba o przesłanie pieniędzy w celu zapłaty za produkt, przedmiot aukcji lub usługę reklamowaną w internecie.

Na znajomości: ofiara poznaje kogoś przez internet, nabiera zaufania do tej osoby, a następnie jest proszona o przysłanie pieniędzy.

Na chwilówkę: propozycja unikalnej promocji uzyskania pożyczki, potem okazuje się, że faktyczne oprocentowanie jest bardzo wysokie.

Na pracownika administracji, hydraulika, pracownika socjalnego: pod pretekstem wywiadu środowiskowego, sprawdzenia stanu technicznego instalacji w mieszkaniu, wykorzystując chwilę nieuwagi, dokonywane są kradzieże pieniędzy lub kluczy do mieszkania.

Na dostawcę prądu / usług telekomunikacyjnych: w ramach fałszywej promocji podkładane są umowy z zawyżonymi stawkami z inną firmą.

Seniorze, pamiętaj:

- **Nie izoluj się** – nie trać więzi z rodziną i przyjaciółmi.
- **Szukaj informacji** (internet, prasa, radio, telewizja, instytucje gromadzące i przetwarzające informacje).

Program sektorowy „Bankowcy dla Edukacji” to jeden z największych programów edukacji finansowej w Europie. Jest on realizowany od 2016 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich przez Warszawski Instytut Bankowości. Jego celem jest edukowanie uczniów, studentów i seniorów w zakresie podstaw praktycznej wiedzy dotyczącej ekonomii, finansów, bankowości, przedsiębiorczości, cyberbezpieczeństwa i obrotu bezgotówkowego.

Zapraszamy na stronę **www.bde.wib.org.pl**

Właściwości prozdrowotne pokrzywy

Pokrzywa to znana wszystkim roślina, która za siedlisko wybiera sobie ziemię bogatą w azot. Rośnie dziko i być może dlatego często traktowana jest jak chwast, którego skrzętnie pozbywamy się z ogrodów. Mimo że większości z nas pokrzywa kojarzy się wyłącznie z bolesnymi, piekącymi bąblami, nie można zapominać o jej dobroczynnym działaniu na organizm człowieka.

Głównym działaniem leczniczym pokrzywy jest **obniżanie poziomu glukozy we krwi**, wydalanie z ukła-

du moczowego złogów, a także bakterii. Ze względu na **właściwości moczopędne** roślina ta wspiera walkę z nadciśnieniem tętniczym. Pokrzywa ułatwia także trawienie, głównie przez działanie żółciopędne, oraz **regeneruje** wątrobę, a także sprawdza się doskonale w **walce z anemią** oraz przynosi ulgę osobom cierpiącym na reumatyzm.

Ze względu na właściwości prozdrowotne pokrzywy może po nią sięgać niemal każdy z nas i to przez cały rok. Latem możemy robić sok z pokrzyw, zimą natomiast wystarczy przygotować napar z suszonych liści lub korzeni. Pomoże to nam **wzmocnić układ odpornościowy**. Pokrzywa posiada bowiem **właściwości immunologiczne oraz immunomodulujące**, czyli reguluje pracę komórek odpornościowych organizmu, co odgrywa ogromną rolę w przypadku wielu chorób o podłożu autoimmunologicznym.

Pokrzywa bogata jest w **łatwo przyswajalne mikroelementy**, takie jak: wapń, fosfor, żelazo, siarka, potas, sód czy jod, ponadto jest źródłem witamin: K, B₂ oraz C. Roślina ta zawiera także naturalne barwniki roślinne (np. beta-karoten, chlorofil), które wraz z flawonoidami i garbnikami zapobiegają niedokrwistości. Roślina ta zawiera również **kwasy foliowe**, który zapobiega tworzeniu się wad wrodzonych cewy nerwowej u płodu, co jest bardzo istotne zwłaszcza dla kobiet planujących ciążę. Pokrzywa wspomaga ponadto organizm w pozbywaniu się toksyn i kwasu moczowego, dzięki czemu skutecznie stosuje się ją w leczeniu i profilaktyce **dny moczanowej**. Napar z pokrzywy polecany jest również w przypadku przedawkowania alkoholu.

Obecna pora roku to idealny czas, aby sięgnąć po młodą pokrzywę. Warto również zaznaczyć, że w okresie wiosennym ma ona najwięcej witamin, natomiast w okresie letnim zawiera sporo **krzemu**, który jest bezcennym, ale słabo przyswajalnym pierwiastkiem dla człowieka.

Sok oraz napar ze świeżej i suszonej pokrzywy stosowane zewnętrznie działają **bakteriobójczo**, ułatwiają gojenie ran, wcierane w skórę likwidują łupież i wzmacniają włosy, mają również właściwości wzmacniające. Świeży sok z pokrzywy możemy przygotować sami, ale możemy kupić go również w sklepach zielarskich i ze zdrową żywnością, podobnie jak herbatkę i pokrzywę suszoną. Przygotowując sami susz z pokrzywy (prawidłowo ususzona pokrzywa nie zmienia koloru swoich liści), pamiętajmy, że **pędy pokrzywy ścinamy zawsze przed kwitnieniem** (bo po zakwitnięciu wszystko, co najcenniejsze, oddaje kwiatom), od wiosny do jesieni. Tak przygotowany susz zalewamy gorącą, ale nie wrzącą wodą i czekamy aż przestygnie. W ten sposób powstaje pokrzywowy napój, który można pić raz dziennie - rano (najlepiej na czczo) lub tuż przed snem, jeśli zjedliśmy delikatny posiłek. Napój ten mogą pić również dzieci (połową szklanki). Możemy do takiej herbaty dodać odrobinę miodu lub sok z cytryny.

Kto powinien uważać na pokrzywę?

- Osoby, które przyjmują leki na cukrzycę nie powinny używać pokrzywy, ponieważ roślina ta nasila ich działanie.

- Kuracja pokrzywą nie powinna być stosowana przed zabiegiem chirurgicznym i tydzień po nim (ze względu na możliwość intensywnego krwawienia).
- Zaleca się również, aby nie stosować pokrzywy jednocześnie z lekami przeciwzakrzepowymi.
- Kobiety cierpiące na schorzenia dróg rodnych (np. nowotwory lub polipy macicy, torbiele jajników).

Herbata z pokrzywy jest uznana za bezpieczną dla zdrowia i nietoksyczną. Pamiętajmy jednak, by zawsze, w razie jakichkolwiek wątpliwości, skonsultować się z lekarzem lub farmaceutą.

Ze względu na cenne właściwości lecznicze świeżych, młodych liści pokrzywy, roślina ta zagościła również w kuchni. **Można ją spożywać jako zamiennik szpinaku**, dodając np. do zupy czy używając jako składnik sałatek wiosenno-letnich. Doskonale smakuje również jako składnik soku wyciskanego ze świeżych owoców i warzyw. Do celów kulinarnych zbieramy pokrzywy, które mają wysokość od 15 do 25 centymetrów (najlepiej tylko trzy górne piętra rośliny).

Francuzi chętnie stosują **kurację wzmacniającą z pokrzywy**. Polega ona na **picu przez okres 2 tygodni trzykrotnie w ciągu dnia łyżki soku z pokrzywy**. Kurację można zmodyfikować, zastępując sok z pokrzywy sałatką przygotowaną z posiekanej pokrzywy. Kuracja oczyszcza również organizm osób, które długotrwale przyjmują leki czy też jedzą pożywienie zawierające chemiczne dodatki. Pokrzywa jest także idealną rośliną, która wzmacnia organizmy osób osłabionych, zestresowanych, przemęczonych i żyjących w pośpiechu.

Tekst źródłowy: <http://agnieszkamaciag.pl/zwykla-pokrzywa-i-jej-niezwykla-moc/>, M. Kalemba-Drózd, Niezwykłe chwasty, „Pascal”, T. Lewkowicz-Mosiej, Rośliny lecznicze. Leksykon, „Świat Książki”, Warszawa 2012, Ł. Łuczaj, Dzika kuchnia, Nasza Księgarnia, Warszawa 2013.

Rubrykę redaguje:

Anna Pondo

- nauczyciel w SP w Tyczynie,
pasjonatka ekologii i zdrowej żywności

Mobbing

Mobbing w pracy oznacza działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi, polegające na uporczywym i długotrwałym nękaniu lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu współpracowników. O mobbingu wobec danego pracownika może świadczyć nieuzasadniona krytyka, dyskredytacja czy publiczne upokarzanie. Mobbing może również polegać na nierównym traktowaniu pracownika w miejscu pracy, np. poprzez przydzielanie mu pracy niemającej jakiegokolwiek znaczenia (pracy bezsensownej), nakładanie na pracownika nadmiaru obowiązków niemożliwych do wykonania w danym czasie pracy, zakazania spożywania posiłku w miejscu do tego wyznaczonym czy też wysyłanie do pracownika niestosownych maili. Jedną z cech towarzyszącą mobbingowi jest powtarzalność. Ustawodawca jasno wskazał, że istotą mobbingu jest uporczywe i długotrwałe nękanie lub zastraszanie pracownika.

Nie zawsze jednak można mówić o mobbingu pomimo krytycznej oceny pracy przez przełożonego względem danego pracownika. Nie można mówić o mobbingu

w przypadku krytycznej oceny pracy, jeżeli przełożony nie ma na celu poniżenia pracownika, a jedynie zapewnienie realizacji planu czy prawidłowej organizacji pracy. W związku z powyższym do każdej sprawy czy sytuacji należy podchodzić indywidualnie i bez nadmiernych emocji, z dużą dozą rozważań i w sposób przemyślany.

Czego może dochodzić pracownik w związku z mobbingiem?

Pracownik, u którego mobbing wywołał rozstrój zdrowia, może dochodzić od pracodawcy odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Natomiast pracownik, który wskutek mobbingu rozwiązał umowę o pracę, ma prawo dochodzić od pracodawcy odszkodowania w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów.

Materiał źródłowy: ustawa z dnia 26.06.1974 r., Kodeks Pracy, (Dz.U. z 2018r., poz. 917 z późn.zm.), wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.04.2015 r., II PK 166/14, K. Jaśkowski, Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy, 2016 r.

Rubrykę redaguje:

Artur Maziarz

- radca prawny

Sukcesy uczniów Szkoły Podstawowej w Borku Starym

● W ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. „**Wielkanocne cudeńka**”, którego organizatorem był Zespół Szkolno-Przedszkolny „Modrzejów” w Sosnowcu, **Magdalena Joniec** z kl. 1 zajęła II miejsce. W konkursie wzięli udział uczniowie naszej świetlicy, którzy wykonali oryginalne prace przestrzenne o tematyce wielkanocnej.

● W marcu br. przedszkolaki wzięły udział w ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. „**Jestem Olimpijczykiem**”. Organizatorem zmagania było Przedszkole Publiczne nr 2 im. W. Chotomskiej w Goleniowie.

Uczestnicy w swoich pracach mieli za zadanie przedstawić siebie jako olimpijczyka w dowolnej dziedzinie sportu. Prace naszych wychowanków zostały zauważone i nagrodzone.

Fabian i Klaudia z nagrodami

I miejsce w konkursie zdobył **Fabian Rząsa**, a II zajęła **Klaudia Trojanowska**.

● Trzy uczennice naszej szkoły otrzymały nagrody w ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. „**Magia Teatru – Lalka Teatralna**”, którego organizatorem był Zielonogórski Ośrodek Kultury. **Zuzanna Skaba** (kl. 5) zdobyła I nagrodę, a wyróżnienie otrzymały: **Emilia Pisz** (kl. 5) oraz **Zuzanna Ślusarska** (kl. 6).

● W IV Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym pt. „**Na wiosennej łące**” (organizator: Przedszkole w Nie-drzwicy Kościelnej) I miejsce w kat. dzieci 5- i 6-letnich zdobyła **Lenka Bernatowicz** z Punktu Przedszkolnego, a **Hubert Trzyna** z kl. 0 otrzymał wyróżnienie.

Od lewej: Hubert, Antonina Bober, Lenka, Alicja Joniec – uczestnicy konkursu

● W ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. „**Oblicze Dzieciątka Jezus, które powitali Trzej Królowie**” (organizator: Fundacja Orszak Trzech Króli) prace wychowanków Punktu Przedszkolnego zostały nagrodzone. **Alicja Joniec** zajęła II miejsce, **Izabela Piotrowska** – III, a **Lenka Bernatowicz** otrzymała wyróżnienie.

Dziewczynki z dyplomami

● W ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. „**Pisanka 2019**” (organizator: Ogród Jordanowski nr 2 w Poznaniu) wyróżnienie otrzymała uczennica kl. 4a **Viktoria Szpala**. Na

konkurs nadesłano ponad 800 prac (pisanek wykonanych w różnych technikach) z całej Polski.

● W polsko-czeskim konkursie plastycznym pt. „**Wodny świat**” (organizatorzy: domy kultury w Katowicach i Ostrawie) laureatką została **Lenka Bernatowicz** z Punktu Przedszkolnego. Wręczenie nagród odbyło się w Ostrawie 12.04 br.

● W XIX powiatowym konkursie twórczości plastycznej dzieci i młodzieży pt. „**Ziemia – nasz Dom**” (organizator: M-GOSiR w Sokołowie Młp.) **Blanka Patrzyk** z kl. 1 otrzymała wyróżnienie.

● W wojewódzkim konkursie plastycznym pt. „**Na skrzydłach wyobraźni**” (organizator: Zespół Szkół w Żyrakowie) w kat. klas 1-3 zwyciężyła **Oliwia Kuk** (kl. 1), a II miejsce zajęła **Lena Kościółek** (kl. 2).

Prace konkursowe przygotowały również dziewczynki z klas czwartych: **Laura Jarosz**, **Viktoria Szpala**, **Anna Konkol** oraz **Karolina Pluta**.

● W wojewódzkim konkursie plastycznym pt. „**Wielkanocne tradycje**” (organizator: Centrum Kulturalne w Przemyśle) w kategorii *praca przestrzenna – baranek wielkanocny* wyróżnienia otrzymały: **Karolina Pluta** (kl. 4b) i **Viktoria Szpala** (kl. 4a), a w kategorii *praca płaska* wyróżniono **Magdalенę Joniec** (kl. 1).

Laureatki konkursu: Lena i Oliwia

Wyróżnione uczennice (od lewej): Karolina, Magda i Viktoria

● Co miesiąc na stronie internetowej **sieciaki.pl** pojawiają się nowe, ciekawe konkursy, a na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody. Konkursy przeznaczone są tylko dla zarejestrowanych użytkowników tego serwisu. W tym roku szkolnym „Sieciaki” z naszej szkoły aktywnie pracują podczas realizacji zadań konkursowych, osiągając sukcesy. Wyniki przedstawiają się następująco:

- „Wakacje na SiecioPlanecie” – I miejsce: **Zuzanna Skaba** (kl. 5), III miejsce - **Emilia Pisz** (kl. 5),
- „Na tropie Bełkota” – I miejsce: **E. Pisz**,
- „M@niery w sieci” – I miejsce: **Weronika Bober** (kl. 6),
- „1, 2, 3 zgaduj Ty!” – I miejsce: **E. Pisz**,
- „Powiedz Sieciuchom: nie!” – III miejsce: **Paulina Janik**.

Teksty i zdj.: **Agnieszka Trojanowska, Joanna Krztoń, Anna Patrzyk, Monika Kopeć, Magdalena Kawa-Szpala**

Jak pomóc dzieciom alkoholików?

Alkoholizm jest problemem, który dotyczy zdumiewająco dużej części populacji. Niepokojące jest to, że po alkohol nierzadko sięgają również kobiety. Jeden z paradoksów życia z alkoholikiem polega na tym, że jego rodzina czuje się wyizolowana od reszty społeczeństwa, nie chcąc, aby ludzie domyślili się, że coś w tej rodzinie jest nie tak. Rodzinom alkoholików dużą ulgę przynosi świadomość, że wiele ludzi dźwiga brzemień tej samej tajemnicy i żyje w podobnych warunkach. Takie myślenie pomaga głównie dzieciom, które nie lubią odróżniać się od swoich kolegów.

Alkoholizm jednego członka rodziny zawsze ma wpływ na całą rodzinę. Żona lub mąż alkoholika żyje często na granicy wytrzymałości, próbując poradzić sobie ze stresem i napięciem, które im towarzyszy w życiu codziennym. Partnerzy alkoholików wpadają często w pułapkę niewłaściwego podejścia do problemu alkoholowego. Starają się zaprzeczyć, że taki problem istnieje albo ukryć go, chcąc chronić rodzinę przed zainteresowaniem ze strony innych ludzi. O alkoholizmie nie tylko nie rozmawia się w domu, ale również nie wolno wspominać o problemie poza nim. Dzieci w takich rodzinach są zakłopotane, przerażone i bezradne. Czują, że dzieje się coś złego, ale nie wolno im o tym rozmawiać albo mówić im się, że to nic takiego. Pozbawione normalnej więzi emocjonalnej z rodzicem alkoholikiem, mają również trudności w kontaktach z rodzicem niepijącym w wyniku jego zaabsorbowania problemem współmałżonka. W rodzinie takiej dzieci czują się często emocjonalnie wyizolowane. Co więcej, nakłanianie do ostrożności w kontaktach poza rodziną (ze względu na tajemnicę), mogą nie być w stanie zbudować trwałych, pełnych zaufania więzi z ludźmi, które byłyby podstawą ich emocjonalnego rozwoju.

Wiemy również, że w rodzinach tych często dochodzi do słownego i fizycznego znęcania się. Wywołuje to u większości dzieci ogromny niepokój - boją się, że one same lub ktoś z rodziny zostanie pobity. Niektóre badania wykazują, że zdaniem dzieci kłótnie i bójki w domu są gorsze niż samo picie, które przecież do nich doprowadza.

Znane są cztery style zachowań dzieci mających rodzica alkoholika. 1. Dziecko bohater przejmuje prawie całą odpowiedzialność za rodzinę, biorąc na siebie wszystkie obowiązki związane z funkcjonowaniem domu. W życiu dorosłym takie osoby często są pracoholikami, mają trudności w nawiązywaniu zdrowych stosunków społecznych, są samotni i tęsknią za odebranym dzieciństwem. **2. Koziół ofiarny** to przedmiot rodzinnych frustracji i konfliktów. W dorosłym życiu takie osoby nie potrafią nawiązywać zdrowych kontaktów międzyludzkich. W pracy zawodowej nie zdobywają sukcesów, gdyż nie potrafią dostosować się do panujących w zespole reguł. **3. Dziecko zagubione** ma bardzo słabe poczucie tożsamości, nie wie, jakie jest jego miejsce w rodzinie, samo zaspokaja własne potrzeby, nie jest absorbujące. Jego dominującym uczuciem jest osamotnienie. Żyje we własnym świecie fantazji, przez co trudno do niego dotrzeć. Zazwyczaj nie ma przyjaciół, nie potrafi nawiązywać stałych związków. Nie angażuje się, ponieważ nikt nigdy od niego tego nie oczekiwał oraz nie potrafi przeciwstawić się problemom życia codziennego. **4. Dziecko-maskotka** stara się każdą konfliktową sytuację w domu rozładować rozweselaniem innych. Jednak wewnątrz takie dziecko jest smutne, a w jego

życiu dominuje cierpienie. W dorosłym życiu takie osoby znajdują się w centrum zainteresowania, mają wielu znajomych, choć czują się samotne, ale jednocześnie prawie nikt nie traktuje ich poważnie.

Jak pomóc sobie i rodzinie?

Niezwykle ważna dla prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie alkoholowej jest osoba rodzica niepijącego. Chociaż czasem odczuwa on bezradność wobec bólu i niedoli dziecka, jego rola jest nieoceniona.

Pierwszym ważnym krokiem, jaki powinny uczynić rodziny alkoholików, jest **zwrócenie się o pomoc do kogoś z zewnątrz**. U osób, które są partnerami alkoholików, rozwija się zespół zaburzeń nazwany **współuzależnieniem bez alkoholu**, który też wymaga leczenia. Osoby te też są chore, tylko inaczej. Leczenie choroby alkoholowej dotyczy przede wszystkim sfery emocjonalnej, psychologicznej, zmiany nawyków, stereotypów i zachowań. Choroba alkoholowa jest nie tylko chorobą ciała, ale i chorobą duszy.

W ciągu ostatnich lat w Polsce rozwinęła się profesjonalna pomoc i programy terapeutyczne dla współuzależnionych, które dążą do zmiany nawyków i zachowań tych osób. Pomoc oferują: grupy Anonimowych Alkoholików oraz Al-Anon, psycholodzy, lekarze, pracownicy socjalni, terapeuci rodzinni i terapeuci zajmujący się uzależnieniami, którzy potrafią także pracować z dziećmi.

Źródło: *Dzieci alkoholików. Jak je rozumieć, jak im pomagać?* oprac. A. Paćwicz, Wyd. Agencja Informacji Użytkowej BIVAR, Warszawa 1994, *Dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym*, oprac. W. Sztander, Instytut Psychologii Zdrowia i Trzeźwości, Warszawa 1995, Wegscheider-Cruse S., *Nowa szansa. Nadzieja dla rodziny alkoholowej*, Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2000.

Gdzie szukać pomocy?

Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych: • Rzeszów, ul. Kochanowskiego 17, tel. (17) 85-06-097, • Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-272, pn.- pt. 7:30 – 15:30.

Poradnie odwykowe w Rzeszowie: • Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień (WOTU), ul. Siemieńskiego 17, tel. (17) 853-96-40, www.wotu.ires.pl, • Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień, ul. Kochanowskiego 17, tel. (17) 858-11-81, www.uzaleznienia.rzeszow.pl, • Poradnia Uzależnień i Rodzinna, ul. Piłsudskiego 8/10, tel. (17) 86-21-314, • Poradnia Rodzinna, ul. Sokoła 8, oo. bernardyni, ks. Marcin Jaracz, tel. 662-269-966.

Mityngi Anonimowych Alkoholików (grupy AA) w Rzeszowie: • Orion - ul. Siemieńskiego 17, WOTU, pokój nr 10, tel. (17) 86-11-744, • Zasada 62 - Bernardyńskie Centrum Religijno-Kulturalne, • Przystań - ul. Dąbrowskiego, Dom Parafialny przy kościele MB Saletyńskiej, • Jest Rozwiązanie, ul. Reformacka 5, Dom parafialny przy kościele MB Królowej Polski, • Krokus, ul. Seniora, Parafia Opatrzności Bożej, Nowe Oratorium.

Mityngi współuzależnionych (grupy Al-Anon) w Rzeszowie: • Przemiana, ul. Siemieńskiego 17, WOU, e-mail: przemiana.rzeszow@gmail.com.

Mityngi dorosłych dzieci alkoholików (grupy DDA) w Rzeszowie: • ul. Dąbrowskiego 71, Parafia MB Saletyńskiej, • Odys, ul. Siemieńskiego 17, WOTU.

Kluby abstynenta w Rzeszowie: • Feniks, ul. Piłsudskiego 8/10, tel. (17) 86-22-840 wew. 323, • Quo vadis, ul. Siemieńskiego 17, tel. (17) 86-11-640.

Rubrykę redaguje:

Beata Byczyńska-Gruca
– pedagog w SP w Tyczynie

Program Mama 4+

Do oddziałów ZUS w województwie podkarpackim po dwóch miesiącach obowiązywania programu „Mama 4+”, wpłynęło 3873 wniosków. W całym kraju liczba ta przekroczyła 51 tysięcy.

Choć przepisy dotyczące Rodzicielskiego Świadczenia Uzupełniającego obowiązują dopiero od 1 marca, już od połowy lutego oddziały odnotowywały spore zainteresowanie tym tematem, a dokumenty składane były jeszcze przed dniem wejścia w życie przepisów. W zdecydowanej większości osoby starające się o to świadczenie są w wieku od 60 do 69 lat. Wśród wszystkich osób zgłaszających się o świadczenie „Mama 4+” jest aż 173 osoby, które wychowały co najmniej 10 dzieci.

Dla kogo świadczenie?

Wnioski o Rodzicielskie Świadczenie Uzupełniające cały czas są przyjmowane. Warunkiem otrzymania jest spełnienie wymagań ustawowych. Przypomnijmy, że świadczenie przysługuje:

- matce, która ukończyła 60 lat, urodziła i wychowała lub wychowała co najmniej czworo dzieci i nie ma dochodu zapewniającego niezbędne środki utrzymania,
- ojcu, który ukończył 65 lat i wychował co najmniej czworo dzieci, w przypadku śmierci matki dzieci albo porzucenia dzieci przez matkę lub w przypadku długotrwałego zaprzestania wychowywania dzieci przez matkę. Rodzicielskie świadczenie uzupełniające może być przyznane ojcu, jeśli nie posiada dochodu zapewniającego niezbędne środki utrzymania.

Świadczenie przysługiwać będzie nie tylko w przypadku wychowywania własnych dzieci, ale także w razie wychowywania dzieci współmałżonka, dzieci przysposobionych lub przyjętych na wychowanie

w ramach rodziny zastępczej (z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej).

Kto nie dostanie świadczenia?

Świadczenie nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty w wysokości co najmniej najniższej emerytury. Rodzicielskie świadczenie uzupełniające nie przysługuje również osobie, która jest tymczasowo aresztowana lub odbywa karę pozbawienia wolności (oprócz osób, odbywających karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego). Ponadto prezes ZUS (lub KRUS) może odmówić przyznania rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego:

- osobie, którą sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub której sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka lub dzieci w pieczy zastępczej,
- w przypadku długotrwałego zaprzestania wychowywania dzieci.

Wysokość świadczenia

Świadczenie nie ma stałej kwoty, lecz nie może przekroczyć wysokości najniższej emerytury, która od 1 marca wynosi 1100 zł brutto. Oznacza to, że osoba, która spełnia warunki wymagane do przyznania świadczenia i:

- nigdy nie pracowała i nie ma prawa do emerytury lub renty - może uzyskać prawo do świadczenia w kwocie 1100 zł,
- pobiera emeryturę lub rentę w kwocie niższej niż wysokość najniższej emerytury - może mieć przyznane rodzicielskie świadczenie uzupełniające w wysokości dopełnienia do kwoty najniższej emerytury.

Rubrykę redaguje:

Wojciech Dyląg

- regionalny rzecznik ZUS
w województwie podkarpackim

OGŁOSZENIA

Sprzedam mieszkanie 61 m² (4 pokoje),
Tyczyn (Pułanek). Tel. **577-922-802**

Sprzedam akordeon włoski 120 barów.
Nazwa Stradavox. Tel. **(17) 22-91-089**

KOSIARKI • PILARKI • GLEBOGRYZARKI
SKUTERY • QUADY • ROWERY
Sklep „Mewa” Tyczyn, ul. Grunwaldzka 39A.
Tel. **(17) 22-91-444**, kom. **881-540-700**

OGŁOSZENIA

Sprzedam działki 10 ar lub 15 ar w Hermanowej
(Pańskie Pola). Tel. **(17) 22-91-089**

Sprzedam dom murowany (200 m²)
na działce 38 arów w Hermanowej (Pańskie Pola).
Tel. **(17) 22-91-089**

Poszukuję opiekunki dla rocznego chłopca
w Kielnarowej. Praca pon.- pt. w g. 8 -16.
Warunki finansowe do uzgodnienia. Tel. **604-087-597.**

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak**, **Monika Dziadura**, **Anna Pondo**, **Anita Dzięczek**, **Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS DLA DZIECI

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 5. numeru „Głosu Tyczyna” (5/2019)

Rozwiąż krzyżówkę obrazkową. Hasło utworzą litery z kolorowych pól.

Tutaj wpisz hasło: .....

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

5

4

3

15

16

14

6

2

1

7

8

11

10

12

19

9

17

18

13

Z podanych liter ułóż wyrazy, np. *kar* - *RAK*. Każda litera może być wykorzystana tylko raz.
Są to nazwy zwierząt.

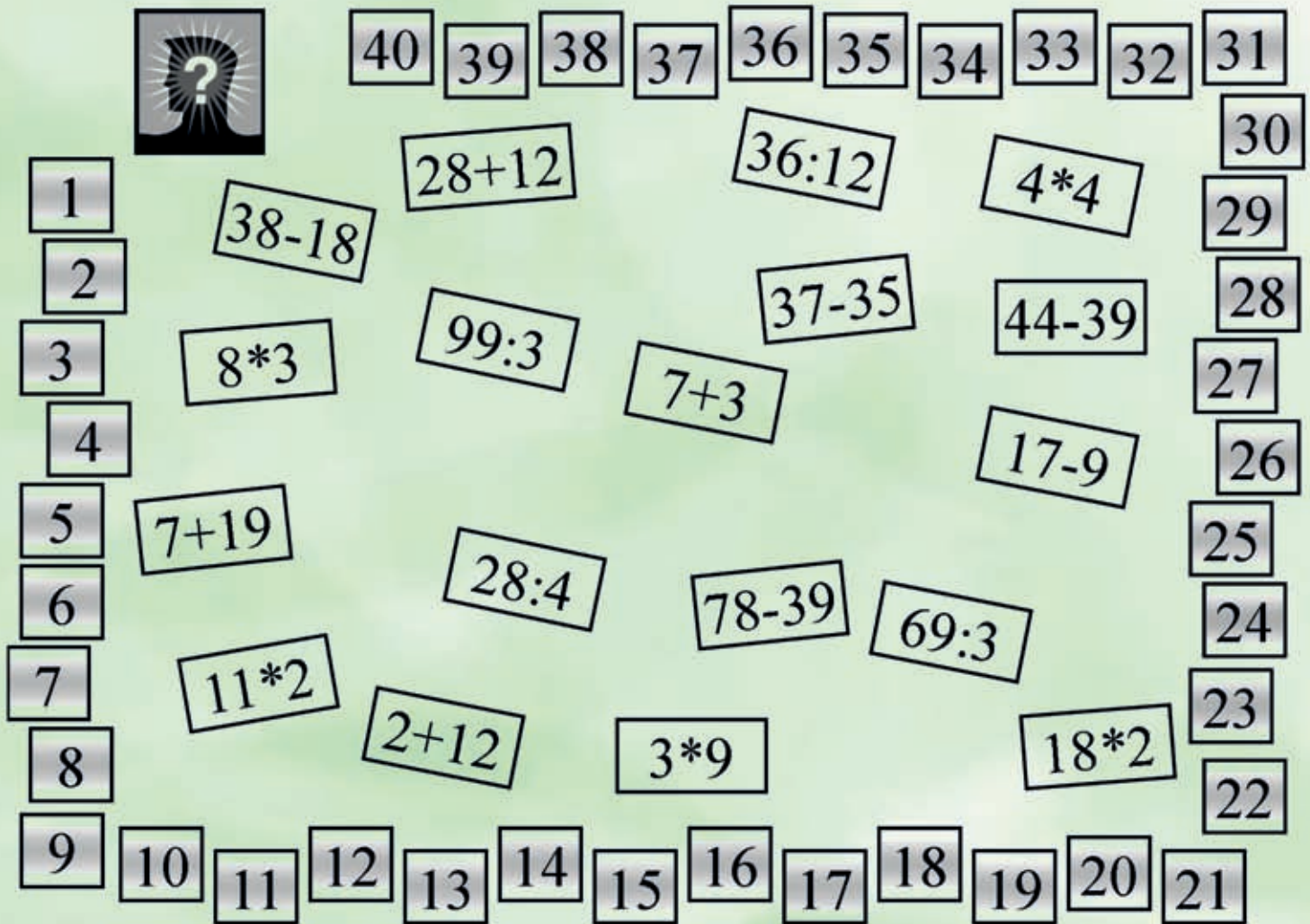
PAŁAM - .....
AZOK - .....
SZYM - .....
RUAZONID - .....
AINIWŚ - .....

ARUK - .....
SEIP - .....
ŃOK - .....
SIL - .....
WEL - .....

ANRAS - .....
KIZD - .....
KLIW - .....
ŚOŁ - .....
RBUŻ - .....

Rozwiąż działania, wyniki zaś połącz z liczbami:

40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28 27 26 25 24 23 22

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

Math problems scattered in the circle:

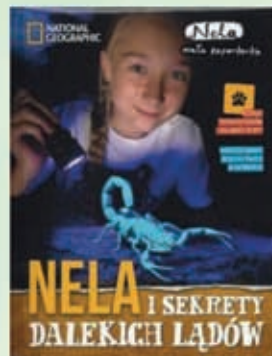
- $28+12$
- $36:12$
- $4*4$
- $38-18$
- $99:3$
- $37-35$
- $44-39$
- $8*3$
- $7+3$
- $17-9$
- $7+19$
- $28:4$
- $78-39$
- $69:3$
- $11*2$
- $2+12$
- $3*9$
- $18*2$

Wykonaj działania, wyniki wpisz w tabelkę we właściwej kolejności.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

$3+2+1=$	$2+5+2=$	$5+1+1=$	$1+4+0=$	$7+1+2=$
$10-1-7=$	$3+3-3=$	$2+9-7=$	$5-3+6=$	$8-6-1=$

Kącik Czytelnika

Absolwenci Szkoły Podstawowej w Borku Starym

I rząd od dołu od lewej: Patrycja Fuglewicz, Patrycja Kuśnierz, Natalia Szura, Emilia Kowal, Kamila Wróbel.
II rząd od lewej: wychowawca klasy **Anna Filip**, Daria Pałka, Magdalena Pluta, Magdalena Tereskiewicz,
Klaudia Bieniek, Gabriela Sobkowicz. III rząd od lewej: Jakub Filip, Kacper Sowa, Kacper Krużel, Jakub Pociask,
Sebastian Rybka, Jakub Zawila, Dawid Inglot, Dominik Hadała, Hubert Borowiec, Bartosz Pisz, Jakub Dopart.

Absolwenci Szkoły Podstawowej w Kielnarowej

I rząd od lewej: Maria Wróbel, Wiktoria Stanio, Ilona Szymkowicz, Monika Mazurkiewicz, Kamila Jasińska,
Katarzyna Starzak, Kinga Rochecka. II rząd od lewej: Kamil Książek, Dawid Jasiński, Jakub Czekański, Wiktor Czarnik,
Przemysław Krężel, Klaudia Hadała, Julia Stachów, Klaudia Urbańska, Oliwia Wanat oraz dyrektor szkoły **Wacław Warda**.

Absolwenci Szkoły Podstawowej z oddziałami gimnazjalnymi w Tyczynie

Klasa 8a. I rząd od lewej: Oliwia Krzysztoń, Iga Czeranowska, Magdalena Rosół, Izabella Kocój, Weronika Gołda, Oliwia Perełka, Julia Bomba, Natalia Mendoń, Martyna Orzech, wychowawca klasy **Danuta Wróbel**. II rząd od lewej: Julia Marcinek, Łukasz Nosek, Gabriela Korytko, Piotr Melech, Mikołaj Krok, Jakub Tereszkiewicz, Radosław Szawara, Krystian Konieczny, Jakub Tendelski, Sebastian Stybak.

Klasa 8b. Siedzą od lewej: Martyna Barć, Daria Marcinek, Agnieszka Majka, Julia Dobrowolska, Maja Kisiel. Stoją od lewej w I rzędzie: Aleksandra Wróbel, Klaudia Borowiec, Anna Potańska, Patrycja Sieńko, Żaneta Trela, Liwia Paško, Michał Miechoński, wychowawca klasy **Bogumiła Dziepak**. Stoją od lewej w II rzędzie: Karol Ziętek, Maksymilian Michna, Kamil Jasiński, Roman Martin, Eryk Lubiński, Marcin Wisz, Adrian Hoszko, Patryk Filipek, Stanisław Tereszkiewicz.

Absolwenci Szkoły Podstawowej z oddziałami gimnazjalnymi w Tyczynie

Klasa 3a. Siedzą od lewej: Kacper Warchoń, Gabriela Paściak, Ewelina Żurek, Natalia Stec, Jagoda Szpunar, Aleksandra Ossolińska, Kamila Klimasz, Weronika Miłoś, Kamila Wanat, Aleksandra Stanio, Maksymilian Kusi. Stoją od lewej: wychowawca klasy **Seweryn Przywara**, Jakub Łach, Bartosz Kopiec, Kamil Frączek, Kacper Ferenc, Arkadiusz Spasiuk, Kacper Zięba, Jakub Trafidło, Remigiusz Pałka, Konrad Warchoń, Piotr Skiba, Artur Tendelski, Damian Stec, Kamil Żurek, Dominik Wacławek.

Klasa 3b. Siedzą od lewej: Andżelika Filip, Zuzanna Dopart, Aleksandra Płodzień, Andżelika Tereszkiwicz, Natalia Paśko, wychowawca klasy **Jolanta Mroczka**, Dominika Zięba, Aneta Szpunar, Adrianna Szczypek, Julia Kościółek, Anna Synoś, Nikola Rząsa, Magdalena Lasota. Stoją od lewej: Tomasz Pałac, Michał Karkowski, Mateusz Wilk, Dawid Opiola, Oliwia Trzeciak, Tomasz Nowicki, Kinga Kalita, Wojciech Konkol, Kinga Sowa, Krystian Markowski, Adrianna Krzanowska, Konrad Gąsior, Weronika Bomba.

Absolwenci Szkoły Podstawowej z oddziałami gimnazjalnymi w Tyczynie

Klasa 3c. Siedzą od lewej: Nikodem Staroń, Maksymilian Leśniak, Oliwia Hałoń, Aleksandra Cisko, Karolina Paśko, Jagoda Albrzykowska-Piech, Anna Gorłowska, Karina Perełka, Monika Paśko, Kamil Wilczak, Aleksander Bielenda. Stoją od lewej: Paweł Kosiba, Adrian Chrzanowski, wychowawca klasy **Paulina Bartnicka**, Bartosz Marszałek, Gracjan Bialic, Kacper Jaworski, Bartosz Kawalec, Piotr Król, Bartłomiej Kocór, Łukasz Bućdak, Jakub Korniak, Krystian Gutkowski, Krystian Gugala.

Klasa 3d. Siedzą od lewej: Izabela Przybyło, Paula Tutak, Jagoda Kaplita, Faustyna Wróbel, wychowawca klasy **Halina Krzysztofińska**, Joanna Miśta, Weronika Dańczuk, Jagoda Danilczuk, Dominika Kocur, Natalia Betyna, Weronika Górka. Stoją od lewej: Hubert Skiba, Jakub Kopaczyński, Dominik Kiełb, Piotr Frost, Krzysztof Gagat, Maksymilian Malak, Bartłomiej Potęcki, Kacper Majda, Kamil Mikrut, Szymon Tekiel, Remigiusz Piotrowski, Sebastian Dziepak, Magdalena Kotula, Anna Cisko, Zuzanna Kadłuczka, Martyna Gutkowska, Natalia Jellinek.